

Jaar
verslag '14

VLAAMS
WELZIJSVERBOND vzw

Jaar
verslag '14

INHOUD

I WOORD VOORAF I	4
15 jaar Vlaams Welzijnsverbond – 15 jaar verbondenheid	4
I ALGEMEEN I	6
Beheersorganen	7
Standpunten	12
Informatie aan de leden	15
Strategische adviesraad WGG	16
Bestuurdersavonden	17
Financieel Jaarverslag Vlaams Welzijnsverbond vzw	18
I SECTORAAL I	20
Jeugdzorg en Gezinsondersteuning	21
Kinderopvang	27
Ondersteuning van Personen met een Handicap	33
I INTERSECTORAAL I	42
Commissie Kwaliteit	43
Commissie Personeelsmanagement	45
Diversiteit	47
E-magazine de facto	49
Ethiek en zingeving	50
Financieel	52
Integrale Jeugdhulp	56
Pastoraal	59
Personeelskengetallen	60
Sociaal Recht	62
Tijdschrift voor Welzijnswerk	64
Vrijwilligerswerk	66

Woord vooraf

15 JAAR VLAAMS WELZIJSVERBOND 15 JAAR VERBONDENHEID

Op donderdag 27 november 2014 vierde het Vlaams Welzijnsverbond zijn vijftienjarig bestaan. Gestart uit een samenwerking van drie sectorale koepels is het Vlaams Welzijnsverbond uitgegroeid tot een belangrijke speler in het domein van Welzijn in Vlaanderen. Het werd een spetterende show in het prestigieuze KVS-gebouw te Brussel.

Gedurende die 15 jaar waren we met 101 dingen bezig. Een overzicht kan je vinden in de [program-mabrochure](#) "15 jaar Vlaams Welzijnsverbond". Daarin vind je ook een overzicht van de verschillen-de 'talenten' uit de voorzieningen die op de viering aan bod kwamen.

Enkele krachtlijnen uit 15 jaar werken aan welzijn

Geconfronteerd met de wachtlijsten in diverse sectoren zijn we bij de overheid blijven aandringen op meer middelen. We zijn trots dat de sector hierop ingespeeld heeft door meer opvangplaatsen te creëren. Tussen 2000 en 2013 groeide het aantal cliënten in de sector personen met een handicap van 25.500 naar 42.000, het aantal begeleidingen in de bijzondere jeugdbijstand van 22.000 naar 27.572 en het aantal voorschoolse kinderopvangplaatsen van 77.573 naar 90.548. Al zijn we nog lang niet aan het einde, er zijn toch grote stappen vooruit gezet...

Meer opvangplaatsen vragen bijkomende jobs. Het aantal arbeidsplaatsen groeide in de sector personen met een handicap aan van 17.385 in 2000 tot 23.090 in 2012; in de jeugdzorg van 3713 naar 6979. In de ganse sector is er een jaarlijkse aangroei in voltijdse equivalenten met 2%. We willen ook aantrekkelijke jobs, met goede loon- en arbeidsvoorwaarden, waarbij de combinatie arbeid en gezin veel aandacht kreeg. Inspanningen blijven nodig om de toekomstige uitdagingen (o.m. vergrijzing) op te vangen.

Van bij de start van het Vlaams Welzijnsverbond hebben we ingezet op samenwerking tussen de sectoren, tussen voorzieningen in de regio's, tussen privaat en openbaar initiatief. We werken samen omdat het hoort (we willen vooral goede zorg leveren!), omdat het loont (omwille van efficiëntie-eisen) en omdat het moet (vanuit de overheidsreglementering).

Zorg en welzijn kan niet overgelaten worden aan de overheid alleen, noch aan commerciële firma's. Het privaat non-profitinitiatief heeft zijn unieke plaats op de 'markt' van welzijn en geluk, maar is geen onderaannemer van de overheid.

Met kwaliteit moeten we het verschil maken! Om onze plaats blijvend te verdienen in het zorglandschap én omdat onze gebruikers daar recht op hebben. Dat realiseren we onder meer via professionalisering, werken op resultaten én innovatie, aandacht voor ethische uitzichten van de zorg en voor de rechten van de gebruikers, enz.

15 jaar verbondenheid en welzijnstalent

De viering stond in het teken van de talenten van medewerkers en van gasten, het talent van medewerkers om de talenten van gasten naar boven te halen, de vaak niet-vermoede talenten van gasten die tot uitdrukking en bloei kunnen en mogen komen. We willen alle talenten stimuleren en zoveel mogelijk aan bod laten komen. Verschillende voorzieningen zetten hun beste beentje voor met muziek, film, dans, beeld- en schilderkunst, met djembé, breakdance, toneel, zang en nog zoveel meer. De acts werden met zoveel vuur en passie gebracht dat een mix van emoties de zaal werd ingestuurd: verwondering en bewondering, stille ingetogenheid, een lach en een traan.

De 5.000 euro die we via het entreegeld ophaalden, ging integraal naar het Kinderarmoedefonds tijdens de warme week van Music for Life. Tijdens de feestviering werd het afscheid van Frank Cuyt als algemeen directeur aangekondigd en werd hij voor zijn pionierswerk gepast in de bloemetjes gezet. Als een gedreven sociaal ondernemer én onderhandelaar is Frank Cuyt erin geslaagd het Vlaams Welzijnsverbond én de welzijnssectoren op een positieve manier op de kaart te zetten. Hij trok daarbij voluit de kaart van samenwerking met alle betrokken actoren, zonder daarbij de cliënten te vergeten. Daarom ook dat zij op de viering in november centraal stonden. Aan dit afscheid wordt overigens nog een eerder 'academisch' vervolg gebreid na de Algemene Vergadering van 19 mei 2015.

Vooruitkijken

“Vertrouwen, verbinden, vooruitgaan” mag dan al de titel van het Vlaams regeerakkoord 2014-2019 zijn, aan de geplande besparingen zal niemand ontsnappen, ook de welzijnssectoren niet. Toch lazen wij dat het actieplan Jeugdhulp wordt uitgevoerd, dat stap voor stap voldoende kinderopvang wordt gerealiseerd en dat het decreet persoonsvolgende financiering wordt uitgevoerd en de inspanningen voor personen met een handicap nog worden opgedreven!

Over dit alles zal het Vlaams Welzijnsverbond blijvend overleggen met de minister en de administraties. Het wordt geen gemakkelijke opdracht; het zal meer dan ooit nodig zijn om de krachten te bundelen. Wie weet, hoe ziet het welzijnslandschap er binnen 15 jaar uit...

Jan Renders, algemeen voorzitter
Hendrik Delaruelle, algemeen directeur

Algemeen

BEHEERSORGANEN

De Raad van Bestuur en het Bureau van de raad komen elk ongeveer maandelijks samen om het reilen en zeilen van de vereniging én van het Vlaams welzijnsbeleid op te volgen. Er is telkens ruim aandacht voor de actualiteit uit de verbondssectoren, maar ook voor maatschappelijke ontwikkelingen, het paritair overleg wordt er opgevolgd, naast allerlei beleidsontwikkelingen. De Algemene Vergadering ging door op 22 mei onder het motto 'Welzijn in verandering.'

Algemene vergadering

De algemene vergadering van de vzw Vlaams Welzijnsverbond ging door op 22 mei 2014. In het statutaire gedeelte stelde voorzitter Jan Renders het Jaarverslag 2013 voor: 2013 leek wel **het jaar van de veranderingen!** De Bijzondere Jeugdzorg en de Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning startten met modulair werken en dito financiering. De pleegzorg werkte aan een bestuurlijke schaalvergroting en provinciale diensten. De kinderopvang kreeg een eerste uitvoeringsbesluit in verband met vergunning en subsidiëring, na de goedkeuring van het decreet dat de kinderopvang voor baby's en peuters grondig reorganiseert.

Daarna was er een toelichting bij de balans en resultatenrekening per 31 december 2013 en het verslag van de bedrijfsrevisor. Balans en resultatenrekening werden goedgekeurd, en zo werd ook kwijting verleend aan de bestuurders en de bedrijfsrevisor. Met algemeenheid van stemmen werd de nieuwe samenstelling van de Raad van Bestuur goedgekeurd. Frank Cuyt lichtte de Begroting 2014 en de ledenbijdrage toe. Ook deze werden goedgekeurd.

Wat de toekomstige berekening van de **ledenbijdrage** betreft ging de algemene vergadering akkoord met de parameter 'subsidiebedrag' en geeft men mandaat aan de Raad van Bestuur en een technische werkgroep om de berekening verder te verfijnen en de leden hierover te informeren. Tenslotte werd ook ingegaan op Spoor 14-15 en werd het voorstel om de interne structuur van het Verbond beter af te stemmen op de ontwikkelingen in het kader van de Integrale Jeugdhulp goedgekeurd. (zie verder in dit jaarverslag)

Aansluitend op de algemene vergadering stond het thema '**Welzijn in verandering**' geagendeerd. Professor Dhondt interviewde enkele mensen uit de sector: Ria De Keyser, algemeen directeur van het Dienstencentrum De Triangel in Lovendegem, Heidi Poelmans, verantwoordelijke KO De Slabbertjes in Leuven, en Jan Tibo, directeur vzw Sporen, Leuven. Inspirerende praktijkvoorbeelden werden afgewisseld met muziek door Lennaert Maes en een groepje kinderen uit een Brusselse kinderopvang.

Themabesprekingen

De Raad van Bestuur volgt de maatschappelijke ontwikkelingen op, onder meer via themabesprekingen, die ook over het eigen muurtje kijken. Zo ging op 21 januari Mieke Van Hecke, directeur-generaal van het Katholiek onderwijs, in gesprek met Frank Cuyt en de voltallige raad van bestuur over de **relatie onderwijs-welzijn**. Op 18 februari gaf Steven Vanackere, voormalig federaal vice-premier en Vlaams minister van welzijn zijn persoonlijke reflecties en visies weer rond welzijn en de recente **maatschappelijke ontwikkelingen**.

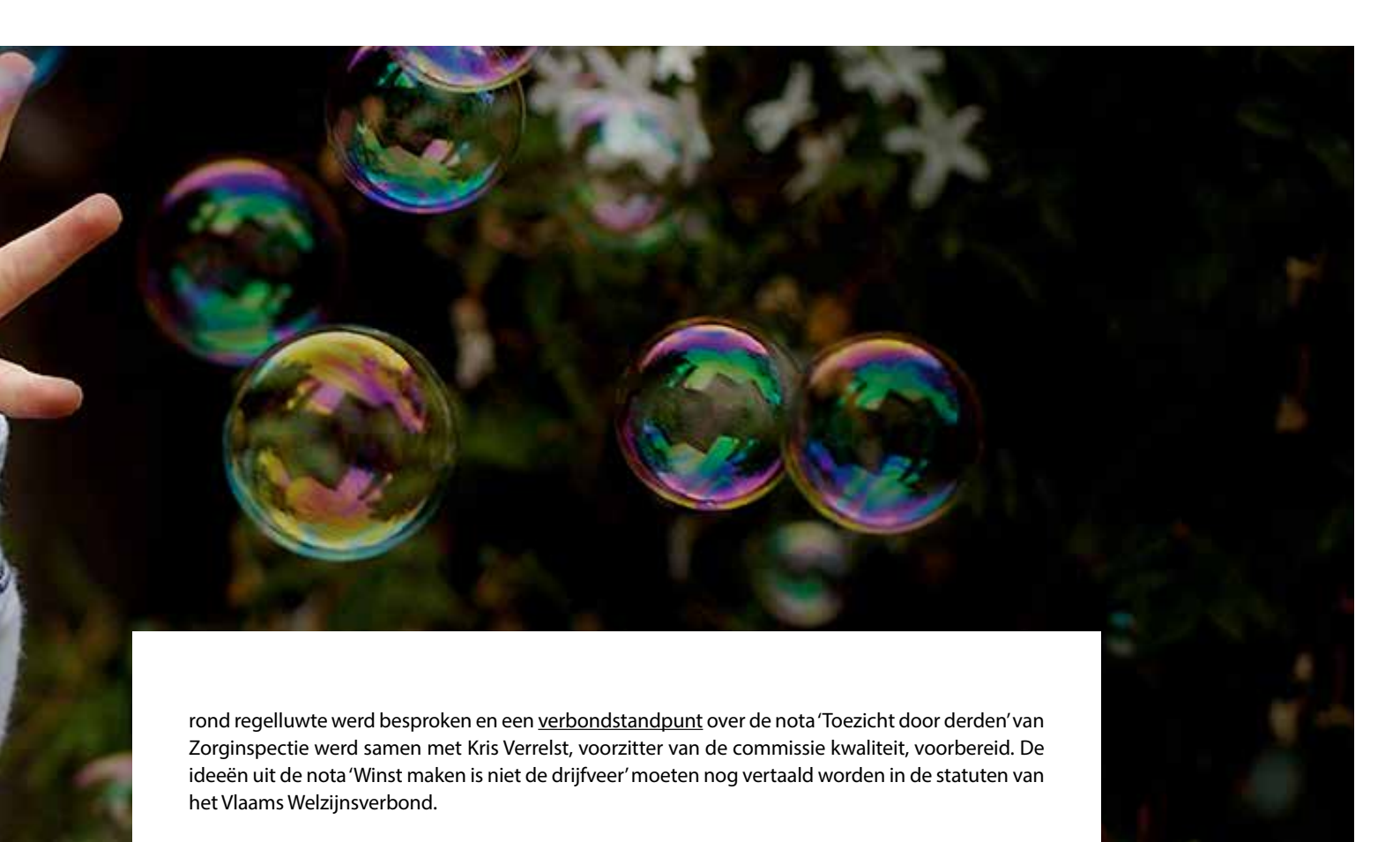
Op 22 april werd een bespreking gewijd aan de Parlementaire initiatieven rond de erkenning van historisch geweld en misbruik in jeugd- en onderwijsinstellingen in Vlaanderen. Frank Cuyt sprak in het Vlaams Parlement namens de sector excuses uit voor dit '**historisch misbruik**'. Op 20 mei hadden we Jean-Pierre Vanhee, algemeen directeur intersectorale toegangspoort voor de Integrale Jeugdhulp, te gast die inging op de impact van de **Integrale Jeugdhulp** op de voorzieningen.

Op 21 oktober ging Marleen Deneff, advocaat bij Curia, in op '**Goed bestuur**', meer bepaald: hoe optimaliseren we het bestuur van het Vlaams Welzijnsverbond? Op 18 november was er een in-steek door Geert Vannieuwenhuyze, voorzitter van onze commissie Personeelsmanagement over **tewerkstelling** in de welzijnssector. Op 16 december lichtte Dirk Malfait de resultaten van de VIO-NA-studie over de 'Versterking van het **arbeidsvolume** in de social profit sector in Vlaanderen' toe.

Diverse agendapunten

Het Vlaams Welzijnsverbond reageerde op het rapport van het Rekenhof over de gebruikersbijdragen in de welzijnssector en besliste de campagne tegen discriminatie op de arbeidsmarkt te steunen. Er werd een initiatief voorbereid naar de leden toe rond erkenning van historisch geweld en misbruik in jeugd- en onderwijsinstellingen. Het ontwerpdecreet gegevensdeling en een nota

rond regelluwte werd besproken en een verbondstandpunt over de nota 'Toezicht door derden' van Zorginspectie werd samen met Kris Verrelst, voorzitter van de commissie kwaliteit, voorbereid. De ideeën uit de nota 'Winst maken is niet de drijfveer' moeten nog vertaald worden in de statuten van het Vlaams Welzijnsverbond.

Door de vele veranderingen in de sectoren, evolueert ook het **vrijwilligerswerk**. Deze evoluties werden samen met Liliane Krokaert, voorzitter van de commissie vrijwilligerswerk, besproken. De visietekst "Vermaatschappelijking van zorg en het vrijwilligerswerk" van de commissie Vrijwilligerswerk werd voorgesteld en de mandaten in de Hoge Raad voor vrijwilligers werden hernieuwd. Ook de vertegenwoordiging van het Verbond in de beleidsstructuren van Verso werden hernieuwd en voor de ondersteuning rond Pastorale Zorg werd een overeenkomst gemaakt met Caritas Vlaanderen.

Naar aanleiding van de **verkiezingen** analyseerden we de programma's van de politieke partijen en toetsten we het Verbondsmemorandum van 2009 aan de realisaties van de huidige Vlaamse regering. Op 25 maart 2014 organiseerden we samen met Zorgnet Vlaanderen in de aula van de Faculteit Psychologie van de Universiteit Gent een Verkiezingsdebat Zorg en Welzijn met de partijvoorzitters. Moderator was Chris De Nijs van het VRT-Journaal en het debat werd live gestreamd via deredactie.be. Ook de sociale media werden ingezet. Na de verkiezingen beoordeelden we het Vlaams en federaal regeerakkoord aan de hand van het verbondsmemorandum en onder het motto 'Ga voor welzijn!' riepen we de nieuw verkozenen op om te investeren in welzijn. We stonden stil bij de Vlaamse begroting 2015 en de besparingen in het domein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

De Raad volgt ook de werkzaamheden van de **Paritaire Comités 319, 331 en 330 en de commissie sociale verhoudingen** op. Zo kwamen onder meer aan bod: de cao leeftijdsdiscriminatie, het sectoraal gewaarborgd minimumloon voor de medewerkers van de zelfstandige kinderopvang, de lastenverlaging in het competitiviteitspact, de mogelijkheid om middelen uit de indexsprong te gebruiken voor jobcreatie, de nieuwe regeling SWT (stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage), brugpensioen voor zware beroepen en tijdskrediet.

De Raad van Bestuur volgt de financiële toestand van het Verbond via de **jaarrekeningen 2014** en de begroting 2015 van nabij op. Uiteraard ging hierbij ook heel wat aandacht naar de toekomstige berekening van de ledenbijdrage. Het Ledenfeest 15 jaar Vlaams Welzijnsverbond op donderdag 27 november 2014 in de KVS te Brussel werd voorbereid. Tenslotte volgt de Raad ook de ledenbeweging op. De procedure voor de aanwerving van de nieuwe algemeen directeur werd besproken en een selectiecommissie aangesteld, en op 16 september werd Hendrik Delaruelle aangesteld als nieuwe directeur. Hij volgt begin 2015 Frank Cuyt op.

Wissels voor de toekomst en Spoor 14-15

In de nota "Wissels voor de toekomst" worden de resultaten bijeen gebracht van drie eerdere nota's: vergrijzing, laatmoderniteit en loopbaanbegeleiding. De nota bevat vijf krachtlijnen: continuïteit, samenwerken, vrijwilligerswerk, ethische reflectie en sociaal ondernemen. Per domein werden er doelstellingen geformuleerd. Wissels voor de toekomst is gegroeid uit de bekommernis om antwoorden te bieden op een aantal maatschappelijke uitdagingen, terwijl Spoor 14-15 zich eerder op het organisatieniveau richt en een strategisch plan omvat om het Verbond te laten uitgroeien tot een toekomstgerichte, performante organisatie voor welzijn.

Maatschappelijke ontwikkelingen en beleidsevoluties dagen het Vlaams Welzijnsverbond uit om zijn dienstverlening als koepelorganisatie en als belangenverdediger van het particulier initiatief hierop af te stemmen. De continue zorg voor een performante koepelorganisatie zette de raad van bestuur ertoe aan om een sterkte-zwakte analyse uit te voeren, die resulteerde in strategische doelstellingen, geordend onder 4 domeinen en uitvoerbaar gesteld in 2014-2015:

Wat de vereniging **intern** betreft, gaat het om volgende doelstellingen: betere afstemming van de interne structuur; intersectorale visies en acties verbinden met sectorale inzichten; een gevoel van verbondenheid binnen onze vereniging; het versterken van de Raad van Bestuur van het Vlaams Welzijnsverbond. In dit verband verwijzen we naar de aanpassing van de interne structuur aan de Integrale Jeugdhulp (zie verder) en de evaluatie van de intersectorale commissies van het Verbond.

Wat de Vereniging en haar **leden** betreft, werd gekozen voor: samenwerking, faciliteren tot netwerking tussen de leden, ondersteuning van het functioneren van de Raden van Bestuur, en inzichten verwerven rond het thema commercialisering. Hierbij denken we aan de bestuurdersavonden en is er een nota rond 'samenwerking en netwerkvorming' in voorbereiding.

In het kader van de vereniging in het zorglandschap, wordt vooral ingezet op de **samenwerking** met SOM (het vroegere VSO/FSO) en Zorgnet Vlaanderen. Er werd hiertoe een samenwerkingsakkoord afgesloten met SOM en bij Flanders' care werd samen met SOM en Zorgnet Vlaanderen een project ingediend rond Samen-aankoop, dat onder meer resulteerde in een boek en een [website](#). Het Tijdschrift voor Welzijnswerk werd eind 2014 stopgezet om voluit de kaart te trekken van een nieuw [online](#) kennisdelings- en debatplatform voor het sociaal werk in Vlaanderen, een samenwerking tussen het Vlaams Welzijnsverbond en POW (Alert).

Wat de vereniging en de **samenleving** betreft, moet gewerkt worden aan een draagvlak bij de bevolking voor de welzijnsthema's en wordt ingezet op een actief communicatiebeleid met nieuwe mediatechnieken. Vanaf 2 januari startten we met **twitter**. We postten in de loop van het jaar 253 berichten, en telden op het einde van het jaar 432 volgers.

De Raad van Bestuur vindt dat het Vlaams Welzijnsverbond op al deze terreinen actief moet zijn, maar geeft tegelijkertijd aan dat enige prioritering nodig zal zijn om het werkbaar te houden voor de medewerkers. De raad wil streven naar een maximale kwaliteitsvolle dienstverlening binnen de beschikbare middelen.

Samenstelling Raad van Bestuur (31 december 2014)

Eric Avonts (Sectorvoorzitter OPH), Stefaan Baeten, Ann Baeyens, Leen Cautereels, Luc Claessens, Leen Colemont, Marc Colson, Cyriel Craeghs (Sectorvoorzitter BJB), Kristin Dayers, Ria De Keyser, Hubert De Kort, Ann De Moor, Lieve Dekempeneer, Hendrik Delaruelle, Johan Feskens, Bart Flobert, Jorg Geldhof, Evelyn Huys (Sectorvoorzitter GZO), Stefaan Kaesteker, Liliane Krokaert, Saskia Lambrechts (Sectorvoorzitter KO), Viviane Lauwens, Heidi Poelmans, Luc Raymaekers, Jan Renders (Algemeen Voorzitter), Marleen Rombaut, Ilse Rymenants, Luc Stock, Dieter Tuybens, Pascal Van Parys.

STANDPUNTEN EN PERSBERICHTEN

Op 6 februari stuurden we een bericht over de **Leerstoel 'Sociaal werk verbindt!'**, die de opleiding sociaal werk van de Arteveldehogeschool inrichtte, samen met het Vlaams Welzijnsverbond en het Instituut voor Sociale Studies van de Hogeschool Arnhem Nijmegen. Op 24 februari kondigden we de **Dag van de Zorg** aan, die doorging op 16 maart 2014 en op 25 februari publiceerden we onze bijdrage aan de hoorzitting in de commissie welzijn van het Vlaams parlement over het **Decreet persoonsvolgende financiering**.

Op 1 maart publiceerden we een gezamenlijk **memorandum** aan de volgende Vlaamse regering, samen met andere koepels van voorzieningen, gebruikersorganisaties en de budgethoudersverenigingen en op 11 maart kondigden we "Het grote **verkiezingsdebat** Gezondheid en Welzijn" aan. Op 21 maart stelden we onze engagementsverklaring **tegen geweld en misbruik** in voorzieningen voor. Wij erkennen onze bijzondere opdracht ten aanzien van slachtoffers van geweld en misbruik in het verleden en het heden.

Op 1 april publiceerden we een persbericht over het nieuwe **decreet kinderopvang** en op 23 april stelden we samen met het VSO in een persbericht naar aanleiding van de stemming in het Vlaams Parlement van het decreet **persoonsvolgende financiering** dat we heel wat kansen zien in deze nieuwe financieringswijze.

Op 27 mei zetten we de **managementopleiding** 2014-2015 'Leiden van organisaties in gezondheid en welzijn' van VOCA Training & Consult in de kijker en op 6 juni kondigden we ons **Ledenfeest** ter gelegenheid van 15 jaar Vlaams Welzijnsverbond op 27 november 2014 aan. Hierbij zoomen we in op 'talent'. En nog op 6 juni stelden we in een persbericht dat het Vlaams Welzijnsverbond en SOM verwachten dat Vlaanderen de hoge **verwachtingen van personen met een handicap** inlost!

Naar aanleiding van de federale en de Vlaamse regeringsvorming riepen we op 1 juli onder het motto "**Ga voor welzijn en zorg!**" de beleidsverantwoordelijken op te investeren in welzijn en zorg in plaats van te besparen. Wat de vorige Vlaamse regering op poten zette, moet verder gerealiseerd worden. Op 16 juli formuleerden we een opiniebijdrage: "Een beter systeem voor **crisisopvang** zal het echte probleem van de jeugdhulp – het aanhoudend plaatsgebrek – niet oplossen." En op 30 september publiceerden we onze "Reflectietool: Hoe omgaan met **cliëntbijdragen?**" naar aanleiding van de toekomstige veranderingen in de financiering van de ondersteuning van personen met een handicap.

De commissie Kwaliteit en de Raad van Bestuur van het Vlaams Welzijnsverbond formuleerden bedenkingen bij de reflectienota 'Toezicht door derden' van **Zorginspectienota**. Deze reflecties werden op 10 oktober via een bericht op de website bekendgemaakt. In een persbericht op 19 november sprak de welzijnssector zijn **verontwaardiging** uit over het Vlaams besparingsbeleid. Op 21 november deden we een 'laatste oproep' voor deelnemers aan de **Dag van de Zorg 2015** en op 26 november zoomden we in een persbericht in op "**15 Jaar Vlaams Welzijnsverbond**". Op 10 december 2014 vroegen we aandacht voor de **persoonsvolgende financiering**, want de sector Ondersteuning van Personen met een Handicap staat voor een nooit geziene omwenteling.

Al deze berichten zijn terug te vinden op onze [website](#).

Optimalisatie van de interne structuur in functie van de realisatie van de Integrale Jeugdhulp

Na grondige voorbereiding en bespreking hertekende de Raad van Bestuur in september 2014 de interne structuur van het Vlaams Welzijnsverbond met het oog op een betere afstemming op de nieuwe ontwikkelingen in het zorglandschap en de realisatie van een Integrale Jeugdhulp. Hiermee gaf de Raad van Bestuur gevolg aan de eerste strategische doelstelling van het eerder goedgekeurde Strategisch Plan voor de periode 14-15.

Vier sectoren in verandering

Tot dan groepeerde het Vlaams Welzijnsverbond vier sectoren: kinderopvang, gezinsondersteuning, bijzondere jeugdbijstand en ondersteuning van personen met een handicap, met daarnaast het vrijwilligerswerk, dat binnen de vereniging doorheen alle sectoren aandacht verdient. De opdeling in sectoren linkt zich aan de structuur van de Vlaamse overheid, waarbij de sectoren aansturing vinden vanuit de respectievelijke agentschappen. De leden van het Vlaams Welzijnsverbond verwachten terecht een optimale en kwaliteitsvolle dienstverlening die rekening houdt met de nieuwe decreten en beleidsevoluties.

Recente beleidsevoluties spoorden het Vlaams Welzijnsverbond aan om een structuur uit te werken die flexibel kan inspelen op de huidige en toekomstige ontwikkelingen. In het kader van de Integrale Jeugdhulp zijn binnen het Verbond volgende sectoren betrokken: de Bijzondere Jeugdbijstand, de Gezinsondersteuning en de minderjarigen van de sector Ondersteuning van Personen met een Handicap (OPH).

Bovendien werd de sector Gezinsondersteuning geconfronteerd met diverse veranderingen: door het decreet pleegzorg kreeg de Gezinsondersteunende Pleegzorg een plaats binnen de provinciale diensten voor pleegzorg, de Centra voor Integrale Gezinszorg (CIG) werden overgeheveld naar het Agentschap Jongerenwelzijn, de opdracht van de Vertrouwenscentra Kindermishandeling (VK) werd uitgebreid omwille van de Integrale Jeugdhulp, de regelgeving van de Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning (CKG) wijzigde volledig... Gezien de sector gezinsondersteuning omwille van al deze ontwikkelingen als het ware 'ontrafelde', was een afstemming met de bijzondere jeugdzorg in het kader van de IJH een eerste dringende stap.

Ook de sector OPH voor minderjarigen diende afgestemd te worden op het kader van de IJH. Dat vergt naast overleg met de betrokken sectoren van de IJH, ook intens overleg binnen de sector OPH zelf.

De structuur van het Verbond volgt

Een ad hoc werkgroep stelde een tweevoudige wijziging van de structuur van het Verbond voor: de Sectorale Directiecomités van de Bijzondere Jeugdbijstand (BJB) en de Gezinsondersteuning (GZO) hielden op te bestaan; er werd een nieuw Sectoraal Directiecomité Jeugdhulp en Gezinsondersteuning (JG) opgericht én er werd een Directiecomité voor de Integrale Jeugdhulp (DCIJH) opgericht. Dit laatste is te onderscheiden van de sectorale directiecomités omdat het geen eigen leden-voorzieningen heeft (die blijven deel uitmaken van hun sector), het beschikt ook over geen eigen man-

daten in de Raad van Bestuur of in het Bureau van de Raad van Bestuur, het heeft geen permanente voorzitter en organiseert ook geen coördinatiecomités.

Het Directiecomité Integrale Jeugdhulp is het beleidsorgaan dat samengesteld is uit vertegenwoordigers aangeduid door de sectorale directiecomités Jeugdhulp en Gezinsondersteuning en Ondersteuning van Personen met een Handicap. Dit directiecomité heeft naast een overleg- en adviesfunctie een welomschreven beslissingsbevoegdheid. Het is zoals een sectoraal directiecomité bevoegd om te beslissen over beleid en standpuntbepaling met betrekking tot de intersectorale en autonome werking van de toegangspoort integrale jeugdhulp (indicatiestelling, jeugdhulpregie) en sluit hiermee aan bij de bevoegdheid van het uitgebreid managementcomité integrale jeugdhulp in art. 62 van dit decreet. Verder is het bevoegd voor de advisering rond organisatie en werking van de multidisciplinaire teams IJH en de organisatie en werking van het Kwaliteitscentrum Diagnostiek. Voor deze thema's zijn de Sectorale Directiecomités JH en OPH hierdoor niet langer bevoegd.

Het nieuwe Directiecomité IJH overlegt, reflecteert en stemt af over de ruimere beleids- en conceptontwikkelingen met betrekking tot de integrale jeugdhulp, de hulpverlening aan minderjarigen en jongvolwassenen (o.a. over visieontwikkeling, beleidsplanning zoals het actieplan jeugdhulp en Staten-Generaal jeugdhulp, over zorgvernieuwing minderjarige personen met handicap, over andere financieringsmechanismen voor deze doelgroep, enz.) en de rechtspositie van minderjarigen in de jeugdhulp. Daarvoor kan het adviezen verstrekken aan de betrokken sectorale directiecomités die hierover evenwel volledig bevoegd blijven.

Het voorzitterschap van het directiecomité IJH wordt afwisselend opgenomen door de sectorvoorzitters van de sectoren OPH en JG. Naast deze voorzitters, die als sectorvoorzitter ambtshalve deel uitmaken van dit directiecomité, vaardigen de twee sectorale directiecomités elk vijf leden af in dit directiecomité. Deze leden moeten duidelijk gemandateerd zijn door hun sectoraal directiecomité, maar hoeven zelf geen lid te zijn van hun SD. Dit directiecomité kan geen leden coöpteren, het draagvlak berust dus volledig bij de respectievelijke sectorale directiecomités. Directeur en sectorcoördinatoren van de sectoren OPH en JG zijn lid van dit directiecomité met adviserende stem.

Het aangepaste [organogram](#) is te vinden op de website.

INFORMATIE AAN DE LEDEN

In 2014 werden **114 INFORMATIEVEN** gepubliceerd: 58 daarvan waren voor de sector Bijzondere Jeugdbijstand bestemd, 60 voor de sector Gezinsondersteuning, en deze werden naar 399 mail-adressen verstuurd; 69 informatieven gingen naar 306 adressen uit de Kinderopvangsector; 30 naar 75 vrijwilligersinitiatieven; 46 informatieven werden verstuurd naar 88 adressen van Revalidatiecentra; en 75 informatieven kwamen terecht bij 1066 adressen uit de sector Ondersteuning van Personen met een Handicap. Het gaat hierbij over (instellings)beleidsgerichte informatie, die blijvende waarde heeft, en dan ook voor onze leden geïnventariseerd wordt op de website.

Naast die Informatieven, werden dringende mededelingen ook verstuurd via een **EXPRESS**. Hier wordt geen onderscheid gemaakt tussen de sectoren. In 2014 werden 49 Expressen verstuurd. Ook de **ISBI'S** – de Intersectorale Beheersinformatie – die in Caritasverband, samen met Zorgnet Vlaanderen opgesteld worden, worden bij onze leden verspreid. In 2014 ging het over 41 verzendingen.

STRATEGISCHE ADVIESRAAD WELZIJN, GEZONDHEID EN GEZIN

De Strategische adviesraad Welzijn, Gezondheid en Gezin (SAR WGG) adviseert de Vlaamse overheid op het strategische niveau. Dit wil zeggen dat de SAR WGG adviezen uitbrengt over de algemene beleidslijnen, decreten en belangrijke besluiten. Dit kan op vraag van de Vlaamse regering zijn of uit eigen beweging. In 2014 nam Frank Cuyt namens Het Vlaams Welzijnsverbond deel aan de raadszittingen en volgde Fanny De Langhe de werkgroepvergaderingen op.

In het voorbije jaar adviseerde het Vlaams Welzijnsverbond mee over de beleidsnota WVG 2014-2019, over de amendementen op het programmadecreet 2015, de begroting 2015, het advies over toezicht door derden en het advies rond integrale jeugdhulp. Daarnaast maakte de SAR WGG ook proactief enkele adviezen, waar het Vlaams Welzijnsverbond actief aan mee werkte, nl. het advies rond de hervorming van de strategische adviesraden, het advies rond het actieplan integrale jeugdhulp, dat rond het groenboek zesde staatshervorming, en het advies rond het participatiemodel WVG.

Voor meer informatie over de werking van de SAR WGG, kan je terecht op hun [website](#).

INFO: [Fanny De Langhe](#), tel. 02 507 01 39.

BESTUURDERSAVONDEN

De provinciale ontmoetingsavonden voor bestuurders van de bij het Vlaams Welzijnsverbond aangesloten welzijnsvoorzieningen konden rekenen op een hoge opkomst. In het najaar van 2013 gingen ze door in de provincies Oost-Vlaanderen en Limburg; in het voorjaar 2014 volgden de overige provincies. We deden beroep op de COC-voorzitters om de avonden inhoudelijk mee vorm te geven.

De deelnemers aan de bestuurdersavond in **Antwerpen** op 26 februari kon kiezen uit drie simultaan lopende lezingen. Karin Moykens, secretaris-generaal van het departement WVG, duidde de impact van de maatschappelijke evoluties op overheid, voorzieningen en gebruikers vanuit de invalshoeken kwaliteit, financiering en sociaal ondernemerschap. Werner Peremans, financieel-economisch coördinator van Emmaüs, schetste het belang van financiële deskundigheid in een raad van bestuur van een welzijnsorganisatie. "Anders organiseren en beter werken: zou dat kunnen?", was de vraag die Geert Van Hootehem, gewoon hoogleraar aan het Centrum voor Sociologisch Onderzoek, beantwoordde in zijn referaat 'Slimmer zorgen voor morgen'.

In **Vlaams-Brabant** nodigden de COC-voorzitters Peter Van Biesbroeck uit. Hij is algemeen directeur bij Voka Kamer van Koophandel. In zijn referaat onderlijnde hij het belang van goed bestuur, zowel in profit als in socialprofit organisaties. Koen Dries, directeur Rozenmarijn en COC-voorzitter OPH in Vlaams-Brabant bood wederwoord vanuit welzijnsperspectief. De bestuurdersavond vond plaats op 2 april in de Faculty Club in Leuven.

De laatste bestuurdersavond in de reeks ging door op 7 mei in **West-Vlaanderen**. Rik Torfs, rector aan de KULeuven, wist de deelnemers te boeien met zijn inzichten over goed bestuur in welzijnsorganisaties. Frank Cuyt trok er zeven lessen voor bestuurders uit: structuren vervangen het vertrouwen niet; geld is niet de enige maatstaf van een goed bestuur; hou je opdrachtsverklaring levend; geen regelethiek maar een zorgethiek; let op met grote principes en ideologieën; kies voor solidariteit, maak die tastbaar en durf kiezen; en mensen mogen fouten maken anders worden ze bang! Nadien werden de bestuurders verwend met hapjes en een drankje verzorgd door de mensen van De Branding, een dienstverleningscentrum voor Personen met een Handicap.

INFO: [Linda Beirens](#), tel. 02 507 01 31.

FINANCIËEL JAARVERSLAG

De hier gepubliceerde balans en resultatenrekening zijn een verkorte weergave van de door de bedrijfsrevisor gecontroleerde jaarrekening die wordt neergelegd bij de Nationale Bank. Op basis van de officiële jaarrekening leverde de bedrijfsrevisor een verklaring zonder voorbehoud af.

Balans

	2014	2013
ACTIVA		
Vaste activa	445.036	490.984
Vorderingen kleiner dan 1 jaar	43.106	40.789
Liquide middelen	1.321.443	1.257.760
Overlopende rekeningen	6.828	7.882
TOTAAL ACTIVA	1.816.413	1.797.415
PASSIVA		
Eigen vermogen	983.651	927.489
Schulden groter dan 1 jaar	233.538	278.128
Schulden kleiner dan 1 jaar	44.591	42.427
Handelsschulden	164.020	160.184
Voorziening vakantiegeld	156.747	142.666
Vooraf ontvangen (projecten)	233.865	246.521
TOTAAL PASSIVA	1.816.413	1.797.415

De vaste activa is ten opzichte van 2013 gedaald met 45.949 euro, het gaat hier vooral over de afschrijvingen van het gebouw en software, inclusief de website. De vorderingen kleiner dan 1 jaar zijn licht gestegen met 2.317 euro, wat vooral te maken heeft met een stijging van vorderingen op klanten. De liquide middelen (het gaat hier over zichtrekening, spaarrekening en termijnrekening) zijn gestegen met 63.683 euro. De stijging heeft vooral te maken met subsidies voor projecten zoals Lerende netwerken OPH en Samenaankoop, die we reeds ontvangen hebben, maar waarvan de uitvoering grotendeels in 2015 gebeurt. De overlopende rekening voor een bedrag van 6.828 euro bestaat uit facturen van 2014, die deels betrekking hebben op 2015.

Het eigen vermogen is verhoogd met het resultaat van 2014, nl. 28.081,23 euro en de aanleg van sociaal passief voor een bedrag van 28.081,24 euro (50% van het positief resultaat). De schulden groter dan 1 jaar zijn gedaald door de afbetaling van het hypothecair krediet. Schulden kleiner dan 1 jaar slaat op het kapitaal dat in 2015 moet terugbetaald worden voor ditzelfde krediet. De handelsschulden zijn licht gestegen, vooral door het aantal in 2015 ontvangen facturen over het boekjaar 2014. Verder is een provisie aangelegd voor vakantiegeld 2015. Subsidies voor projecten (Lerende Netwerken OPH en Samenaankoop) zijn reeds ontvangen in 2013, kosten zullen verder geboekt worden in 2015.

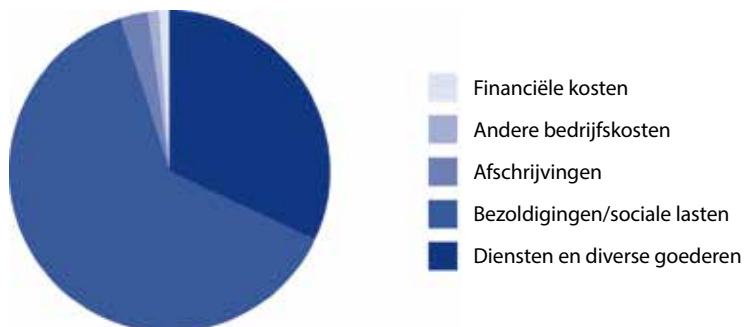
Resultatenrekening

	2014	2013
OPBRENGSTEN		
Ledenbijdrage	1.791.562,66	1.681.170
Opbrengsten studiedagen	31.605	52.680
Opbrengsten projecten	170.656,35	189.329
Andere opbrengsten	244.563,93	171.593
Financiële opbrengsten	8.905,18	7.698
TOTAAL OPBRENGSTEN	2.247.293,12	2.102.470
KOSTEN		
Diensten en diverse goederen	707.233,59	623.837
Bezoldigingen/sociale lasten	1.385.274,65	1.339.607
Afschrijvingen	65.124,85	90.238
Andere bedrijfskosten	18.823,52	18.291
Financiële kosten	14.674,04	16.947
TOTAAL KOSTEN	2.191.130,65	2.088.920
WINST	56.162,47	13.550

Kosten 2014

Onder diensten en diverse goederen zitten vooral de kosten voor

- organisatie van studiedagen
- eigenaarslasten van het gebouw
- kosten voor netwerk en webserver
- verplaatsingskosten beheerders en personeel
- vergader- en onthaalkosten
- Tijdschrift voor Welzijnswerk (gratis exemplaar voor alle leden)
- drukwerken
- ledenbijdrage
- trekkingsrecht COC-vergaderingen

INFO: [Kristof Diddens](#), tel. 02 507 01 37.

Sectoraal

SECTOR JEUGDHULP EN GEZINSONDERSTEUNING

Vanaf september 2014 werd een nieuw Sectoraal Directiecomité Jeugdhulp en Gezinsondersteuning (JG) opgericht en hielden de sectoren Bijzondere Jeugdbijstand en Gezinsondersteuning op te bestaan. Toelichting hierbij vindt u in dit jaarverslag onder de titel "Optimalisatie van de interne structuur in functie van de realisatie van de Integrale Jeugdhulp (IJH)." Hier staan we stil bij de veranderingen die de voorbije periode op ons afkwamen.

Regelgeving, regelgeving, regelgeving...

De jaren 2013 en 2014 waren qua regelgeving historische jaren voor de sector. Op 1 januari 2013 werden de Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning (CKG) modulair erkend en gefinancierd. Eveneens op 1 januari 2013 ging binnen Jongerenwelzijn het experimenteel **modulair kader (EMK)** van start voor de organisaties voor Bijzondere Jeugdzorg: 70% van het aanbod koos er vrijwillig voor om hier onmiddellijk mee te starten; op 1 januari 2014 startte een tweede groep en de 8 resterende voorzieningen stapten op 1 januari 2015 in. Op 1 januari 2014 startte de modulaire erkenning van de onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra (OOOC) en de Centra voor Integrale Gezinszorg (CIG). Deze laatsten maakten daarbij de overstap van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin naar het Agentschap Jongerenwelzijn.

Nog op 1 januari 2014 startten de nieuwe erkenningen en de modulaire financiering van de diensten voor **pleegzorg**. Op deze manier werd het immense veranderingsproces dat deze eengemaakte provinciale diensten doormaakten, legistisch gefinaliseerd. Diensten die vaak over provinciegrenzen heen werkten en erkenningen hadden binnen diverse agentschappen, werden ontbonden en binnen de provinciegrenzen opnieuw gefusioneerd. Zij werden en worden voortaan erkend door het Agentschap Jongerenwelzijn. Niemand die dit alles enkele jaren geleden voorspeld zou hebben...

Op 2 jaar tijd werden al deze voorzieningen modulair erkend en gefinancierd, op Herstelgerichte en Constructieve Afhandeling en Crisiszorg aan Huis na. Heel deze operatie gebeurde op het moment van de installatie van de Intersectorale Toegangspoort (1 april 2014). De inhoudelijke werking van onze sector werd gedurende het voorbije jaar dan ook gedomineerd door deze evoluties. Na het belangrijke voorbereidende werk werd alles een eerste keer geëvalueerd. Er werd ons dan ook geen tijd gegund voor een rustpauze...

Nieuwe structuren en tools voor de opvolging ervan

In 2013 werden een aantal structuren opgestart om de regelgevende veranderingen op te volgen: het Agentschap richtte een opvolgingscommissie op en binnen het Vlaams Welzijnsverbond richtten we de **commissie Experimenteel Modulair Kader (EMK)** op. In deze commissie evalueerden we in 2014, in samenwerking met onze Financieel Economische commissie BJB, het EMK. Een financiële evaluatie was moeilijk, want de cijfers werden vertekend door de instap in het EMK. Zo werd aan de organisaties een bedrag gestort voor een uitdienstregeling voor hun personeel, waarna ze konden overstappen naar een nieuw financieel kader. Ze gingen hier uiteraard als goede huisvader zeer omzichtig mee om.

Organisaties moeten de mogelijkheden en grenzen van het systeem nog ontdekken en willen hier geen financiële risico's in lopen. Wanneer gaat men vervangen? Welke ruimte is er om te vervangen? Vragen die men op overlegmomenten met elkaar deelt en waar geleidelijk aan antwoorden op geformuleerd worden op maat van iedere organisatie op zich. Deze bewegingen vertekenen de cijfers, zeker in 2014 en in 2015.

Een belangrijke parameter die daarbij in het oog springt, is de **anciënniteitsparameter**. In de Financieel Economische Commissie werden oefeningen gemaakt en alternatieven uitgewerkt, elk met zijn voor- en nadelen. Er ontstond ook heel wat discussie rond het artikel over de reservevorming. We bespraken dit in een extra financiële werkgroep met het Agentschap Jongerenwelzijn en Zorginspectie: dit leidde tot een concretisering van dit artikel in de Memorie van Toelichting bij het besluit, wat we evenwel niet als een oplossing ten gronde beschouwen.

De inhoud en de werking van het EMK evalueerden we in de commissie EMK aan de hand van 66 stellingen die we opdeelden in diverse doelstellingen. Over het algemeen werd het EMK positief geëvalueerd, maar daarbij springt vooral het aanvoelen van een verzwaring van de werkdruk in het oog! We hebben ook heel wat vragen bij de correctheid en objectiviteit van een aantal kengetallen die de 'benutting' van de modules (lees: aanwezigheid en aantal contexturen) meten. Het woord benutting dekt als term de lading niet: wij spreken liever over aanwezigheid en aantal contexturen. Zo kan een lage aanwezigheid in de verblijfsmodules bijvoorbeeld op een positief contextgerichte werking wijzen. Dit soort toets zullen we blijven maken bij detailregelgeving...

Rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp

Door artikel 12 van het decreet IJH (minstens 30% van het aanbod moet rechtstreeks toegankelijk zijn) en de installatie van de Intersectorale Toegangspoort op 1 april 2014 kwam de toegankelijkheid van het aanbod van de Bijzondere Jeugdbijstand onvermijdelijk aan bod.

De discussie werd in eerste instantie gevoerd over de **contextmodules**. Dit leidde tot erg lange, ingewikkelde en vaak technische discussies binnen de sector en tussen de sector en het Agentschap Jongerenwelzijn. Er circuleerden verschillende voorstellen bij de koepels en het Agentschap. We ontwierpen binnen het Vlaams Welzijnsverbond een aantal criteria waarop we deze voorstellen aftoetsten en verder ontwikkelden. We willen immers vraaggericht kunnen werken aan de hand van de noden van de cliënten. Daartoe hebben we een flexibel systeem nodig, dat tegelijk ook werkbaar is voor de voorzieningen.

De verwachtingen die we daarbij stellen naar de toegangspoort zijn duidelijk. Het resultaat van de discussie moet in verhouding staan met wat toegepast wordt in de andere sectoren: gelijkaardige modules die rechtstreeks toegankelijk zijn in de

BJB, zouden ook rechtstreeks toegankelijk moeten zijn in andere sectoren, en wat niet-rechtstreeks toegankelijk is in de BJB, zou ook niet-rechtstreeks toegankelijk moeten zijn in diezelfde andere sectoren. Deze discussie, die we zowel intern als met het Agentschap consequent voerden, leidde tot een grote verschuiving van de toegankelijkheid van de contextmodules: enkel de intensieve kortdurende contextbegeleidingen blijven niet-rechtstreeks toegankelijk. Dit ging in op 1 januari 2015.

In het najaar van 2014 kaartten we het rechtstreeks toegankelijk maken van de module **dagbegeleiding in groep** aan bij het Agentschap, omwille van de regionale, lokale werking en de expliciete mogelijkheid tot buurtgericht werken, omwille van het sneller op de bal te kunnen spelen, het kunnen betrekken van broers en zussen in de begeleiding en opvang, en omwille van de noodzaak om een coherent beleid te kunnen voeren in het mobiele en het ambulante aanbod. We vroegen naar een snelle toepassing, zodat dit in één beweging kon gecommuniceerd worden met het rechtstreeks toegankelijk maken van de contextmodules. Het Agentschap Jongerenwelzijn maakte hier snel werk van: de modules dagbegeleiding in groep werden rechtstreeks toegankelijk vanaf 1 maart 2015.

Tegelijk met de discussie over de toegankelijkheid wou het Agentschap Jongerenwelzijn ook de bezettingsberekening van de module dagbegeleiding in groep bespreken. Na bespreking op onze coördinatiecomités en het sectoraal directiecomité pleitten wij voor een flexibel en uniform systeem dat de bezetting berekent op organisatieniveau en niet op moduleniveau, zo niet blijf je aanbodgestuurd werken.

Met de ogen van de jongeren kijken

Cachet vzw, een vereniging van jongeren en ex-jongeren uit de jeugdhulp, uitte in het Vlaams Parlement en bij het Agentschap Jongerenwelzijn kritiek op het feit dat afdelingen van voorzieningen soms sluiten tijdens weekends en/of vakantieperioden. Iedereen begrijpt de argumenten van Cachet, maar uit de besprekingen met onze leden kwam een meer genuanceerd beeld naar voor.

Organisaties die ervoor kiezen sommige **weekends** te sluiten, hebben het daar vanuit het perspectief van de jongere ook moeilijk mee, maar de beperkte middelen en een afweging van diverse perspectieven (zowel van de jongeren, als van medewerkers en van de organisatie) verplichten hen vaak tot deze keuze. Zo kunnen de uren die men bespaart door in de weekends te sluiten gedurende de week een grotere begeleidingsintensiteit mogelijk maken op die momenten dat er meer jongeren in de groep zijn, namelijk op avonden in de week. Anderzijds biedt het feit dat er in de weekends weinig jongeren in huis zijn net de mogelijkheid om diegenen die wel aanwezig zijn meer individuele aandacht te geven... Meer contextgericht werken houdt in dat er meer contextbegeleiding aan huis moet gebeuren, enz.

Organisaties kunnen zowel onder druk staan omwille van besparingen, als omwille van arbeidsrechtelijke bepalingen en inhoudelijke hulpverleningsevoluties. We pleiten ervoor dat voorzieningen hier zeer omzichtig mee omgaan en een beleid ontwikkelen waarin bewuste keuzes worden gemaakt, rekening houdend met de diverse perspectieven, en waarbij men zeker een belangrijke plaats voorziet voor het perspectief van de jongere. Het is bovendien belangrijk om hierover in overleg te gaan met de jongeren zelf, en met hen hierover duidelijk te communiceren.

Ook de problematiek van de **opnameplicht**, het behoudsengagement en indien noodzakelijk het niet onmiddellijk of snel kunnen doorverwijzen kwam aan bod. Hierbij moeten we diverse perspectieven in het oog houden. Soms moet omwille van de veiligheid van de jongere, de groepsgenoten en/of het personeel een begeleiding (al dan niet tijdelijk) kunnen worden stopgezet. De context van de integrale jeugdhulp (met de toegangspoort) veranderde ook dit probleem. We zitten in een totaal veranderingstraject, en het is niet altijd duidelijk wat tijdelijke gevolgen zijn omwille van het veranderingsproces, of wat de fundamentele gevolgen van de systeemwijzigingen zijn op de opname- en begeleidingsplicht. De toekomst zal dat moeten uitwijzen, maar voor ons is het duidelijk dat (residentiële) voorzieningen voor alle jongeren een verantwoorde werking moeten kunnen aanbieden, waarbij flexibiliteit én continuïteit in evenwicht moeten zijn.

Actieve Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning

De Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning (CKG) waren zeer actief in 2014. Zo evalueerden we in september het nieuw erkenningsbesluit, dat ingevoerd werd op 1 januari 2013, en nodigden op hun vraag hier ook de leden van SOM bij uit. We beschikten in september over cijfers van het ganse werkjaar 2013 en de eerste evoluties van het jaar 2014. Over het algemeen werd de nieuwe regelgeving positief geëvalueerd. Ook hier pleitten we ervoor om flexibel en vraaggericht te kunnen werken.

De **bezetting** wordt bij de CKG wel berekend op moduleniveau, maar kan gecompenseerd worden over de diverse modules. Dit systeem waarborgt de flexibiliteit en is essentieel om vraaggericht te kunnen werken. Deze compensatieregels zijn echter zeer technisch en ingewikkeld. Vooral voor de compensatie van de bezetting van residentiële modules werkt dit systeem onvoldoende. Dit moet absoluut aangepast worden!

Daarnaast merken CKG dat een aantal goed bedoelde **regels** inhoudelijke en organisatorische keuzes belemmeren. Zo moet men minstens 18 residentiële modules organiseren als men niet-rechtstreeks toegankelijke verblijfsmodules aanbiedt, wat de mobiele mogelijkheden in ernstige mate beperkt. Relatief kleinere CKG kunnen deze keuze dan ook niet maken. De opsplitsing tussen perspectiefzoekende en perspectiefbiedende verblijfsmodules is ook niet altijd even duidelijk, en ook gezinssituaties evolueren vaak van het ene naar het andere perspectief. Sommige CKG zijn er voorstander van om dit beleidsmatig in het CKG in te bouwen, andere willen vanuit hun beleid andere keuzes kunnen maken.

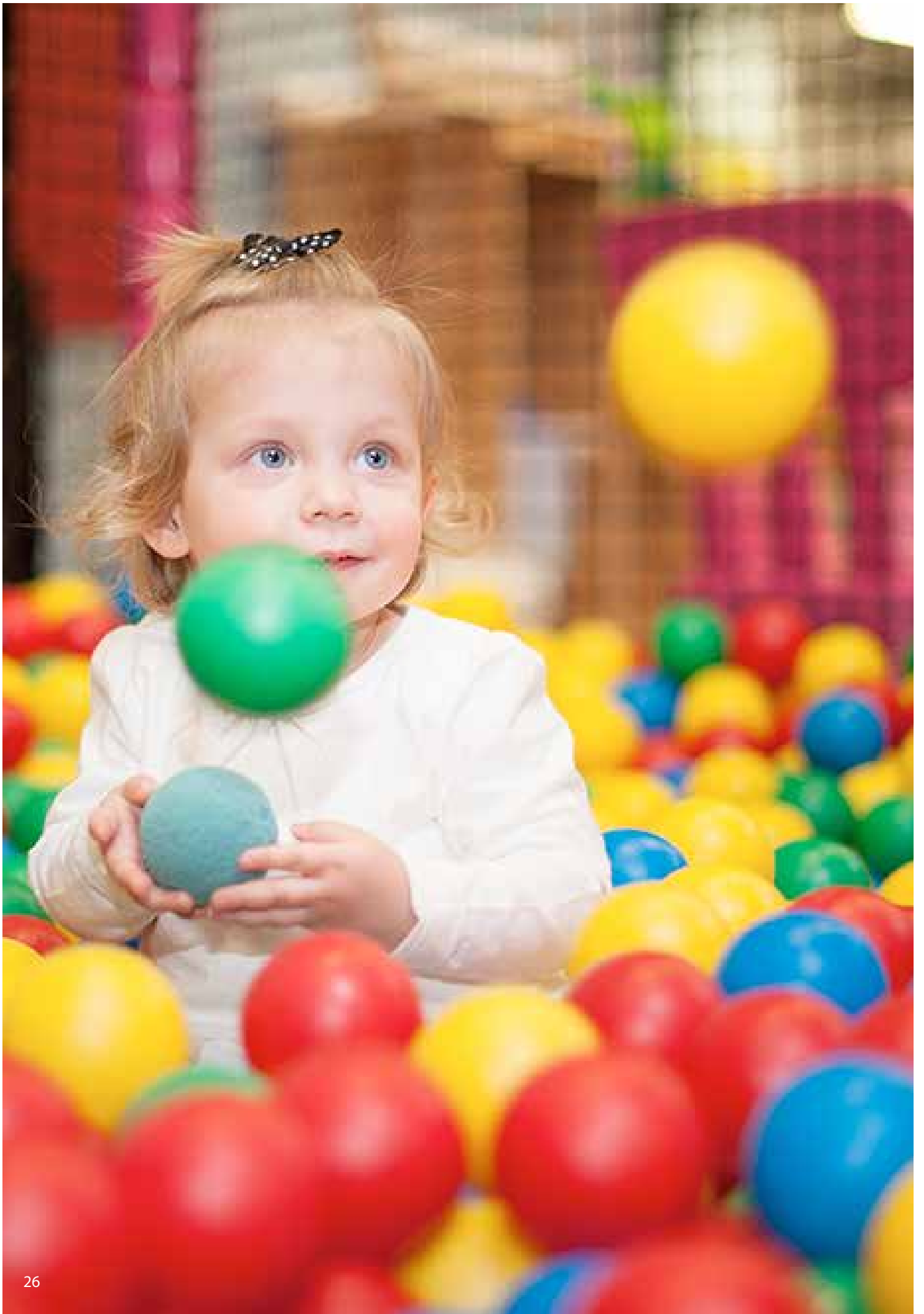
Ook de uitvoering van de **anciënniteitsparameter** kwam bij de evaluatie ter sprake. Deze parameter moet de hogere loonkost compenseren voor CKG met een gemiddelde anciënniteit hoger dan 10 jaar. Wegens een tekort aan middelen is deze parameter in 2014 nog maar voor 25% gerealiseerd. Voor sommige CKG loopt de factuur van dit deficit hoog op: sommige CKG lopen tot 6% van hun totale subsidies mis! Toch moeten zij dezelfde prestaties halen dan andere CKG.

Begin dit jaar verscheen er voor de CKG een nieuw Ministerieel Besluit voor de **ouderbijdrageregeling**. Voor de niet-rechtstreeks toegankelijke modules werkte het comité van de CKG allerlei modellen uit hoe dit kan toegepast worden. De CKG kunnen op deze manier de bijdragen op mekaar afstemmen en hierin heldere keuzes maken. Dit komt zowel de cliënten als de CKG ten goede.

Het comité van de CKG organiseerde in maart een **studiedag** over de arbeidsduurproblematiek specifiek voor de CKG. De voormiddag was meer algemeen juridisch van aard, in de namiddag bekeek men hoe dit vertaald kan worden in concrete uurroosters. Op 9 mei organiseerde men een sectorale studiedag met allerlei workshops over vernieuwende methodieken die in de CKG al toegepast worden. De CKG kunnen jaarlijks immers andere inhoudelijke accenten leggen. Ook in mei kwam de Karel De Grote Hogeschool hun opleiding 'Pedagogie van het Kind' voorstellen.

In 2014 evalueerden we de **werking van het comité** van de CKG en hoe we dit verder wensen te realiseren in de nieuwe structuur binnen het Vlaams Welzijnsverbond: de sterke werking van het comité wordt geapprecieerd en wenst men maandelijks verder te zetten. Het comité lijstte in dit kader ook de diverse actieve werkgroepen op die in haar schoot ontstonden en maakte hierover opnieuw heldere afspraken. Het bleek een indrukwekkende lijst: STOP 4-7, Triple P, amber, mantelzorg, pleegzorg, ambulante opvang, overleg verpleegkundigen, website, keuken. Deze werkgroepen geven een grote inhoudelijke voeding aan de werking van ons CKG-comité.

INFO: [Jan Bosmans](#), tel. 02 507 01 24 en [Eddy Van den hove](#), tel. 02 507 01 23.

SECTOR KINDEROPVANG

2014 was een jaar dat we niet vlug zullen vergeten. Een jaar van transitie naar het nieuwe opvangland-schap dat al jaren voorbereid werd. Een jaar van spanning en bezorgdheid ook, want op 1 april, de datum dat de nieuwe regelgeving zou ingaan, was er buiten de beide uitvoeringsbesluiten over de vergunning en het subsidiesysteem nog weinig geweten over de concrete werkings- en subsidievoorwaarden. Het verbond heeft alleszins niet gewacht om de bestuurders te informeren over de krijtlijnen van het decreet.

Het decreet kinderopvang kent een moeizame start

Het eerste kwartaal van het jaar was er een van vragen en onzekerheden. Vooral het nieuwe subsidiesysteem zorgde voor heel wat bezorgdheid. Vragen en pijnpunten die nog een heel jaar actueel zouden blijven, zo bleek later.

Het bleef wachten op het Ministeriële besluit over de concrete **subsidiemodaliteiten**. Hoe wordt de gemiddelde leeftijd juist berekend? Wat is het effect van de prestatievergoeding in functie van de reële aanwezigheidsduur? Hoe vertaal je het principe ‘bestellen is betalen’ in de praktijk? Wat met de compensatiemaatregel bij subsidieverlies door het nieuwe financieringssysteem? Intussen werd er achter de schermen druk gewerkt om de best mogelijke voorwaarden te verkrijgen. De verbondswerkgroep subsidiesysteem had de knelpunten bij de opeenvolgende ontwerpbesluiten al aangekaart bij de overheid, en zou dat het hele jaar door blijven doen. Het verbond was aanwezig op alle overlegfora over de verdere uitvoering van het subsidiebesluit.

Ook de **vergunningsvoorwaarden** zorgden voor heel wat hoofdbrekens. Zo was de positie van de diensten voor onthaalouders nog altijd niet duidelijk en het bleek voor de meeste verbondsleden niet haalbaar om de strikte bepalingen over de ratio en het niet overschrijden van de vergunde capaciteit in de praktijk te brengen, zonder afbreuk te doen aan de sociale functie van kinderopvang, de flexibiliteit van de dienstverlening en de optimale bezetting van gesubsidieerde plaatsen. Er waren de strenge infrastructuur- en kwalificatie-eisen voor de gezinsopvang en de vraag was wie pedagogische ondersteuning kan of moet bieden. Voor het verbond was het laatste alvast duidelijk: laat die opdracht bij de leidinggevendenden, die al jaren hun kunnen op dat vlak bewijzen.

Onzekerheden te over dus. Erger was dat wat – volgens de overheid – wel geregeld was, niet echt goed bleek te werken. Het systeem van de kindcodes en attesten, dat al eind 2013 geïmplementeerd werd, zorgde in de praktijk voor heel wat administratieve overlast en **toepassingsproblemen**. Ouders vonden de weg niet naar de berekeningsmodule op de website van Kind en Gezin, kinderen kregen geen of pas laattijdig het vereiste attest, en herberekeningen kwamen niet tot in de voorziening. Dat laatste riep dan weer bijkomende vragen op over de gevolgen voor de subsidie.

D-day: 1 april

Ondanks het drukke overleg over de hangende knelpunten en de negatieve gevolgen van de nieuwe regelgeving voor de voorzieningen en de kwaliteit van de dienstverlening kwam er geen uitstel: op 1 april 2014 werd het decreet van toepassing, met alle kinderziekten en onzekerheden van dien.

En het vorderde erg traag! Eind februari kwam er duidelijkheid over de kwalificatievereisten, die vooral voor de gezinsopvang en de vroegere zelfstandigen relevant zijn. Het lang verwachte Ministerieel besluit over de subsidievoorwaarden volgde pas op 23 april. De vragen waren daarmee wel beantwoord, de bezorgdheid over de leefbaarheid van de opvangvoorzieningen en de organisatie nam alleen maar toe.

Individuele subsidieramingen, aan de hand van de tool die het verbond ter beschikking stelde, bevestigden wat de theoretische verbondssimulatie al had aangetoond: naast winnaars zijn er ook voorzieningen die hun subsidie zien dalen met de nieuwe financiering. De vraag naar de invulling van de compensatiemaatregel begon dan ook luider te klinken. In het najaar heeft onze Financieel Economische Commissie al een tool voor berekening van de vergoeding uitgewerkt, onder voorbehoud van de richtlijnen die Kind en Gezin zou uitwerken.

De aanpassingen van de vergunnings- en subsidievoorwaarden die al snel aangekondigd werden losten de belangrijkste knelpunten, zoals dat van de ratio, de overschrijding van de vergunde capaciteit en het dreigende subsidieverlies door de nieuwe berekeningsmodaliteiten, niet op. Op 9 mei werd nog het procedurebesluit goedgekeurd door de Vlaamse regering. Niet direct wat het verbond verwacht van een overheid die werk wil maken van deregulering en vereenvoudiging en administratieve lastenbeperking. En nog was de regelgeving niet compleet: eind 2014 waren er nog besluiten en richtlijnen in voorbereiding, onder meer over de pedagogische ondersteuning en over de handhaving en – last but not least – de invulling van de compensatiemaatregel bij subsidieverlies.

Nog heel veel werk aan de winkel...

Naast de structurele werkpunten, die te maken hebben met de regelgeving zelf, stapelden de toepassingsproblemen zich in de loop van het jaar op. Denk maar aan de regeling 'bestellen is betalen', die in de praktijk heel wat vragen oproept, vooral over het effect op de werking en de sociale functie. Het moet gezegd: verbondsleden hebben al snel de koppen bij elkaar gestoken om werkbare afspraken te maken. De eerste ervaringen met deze samenwerking zijn alvast positief.

Aanhoudende problemen met de kindcodes en de kinderopvangzoeker, de bijsturing van het opnamebeleid, de toepassing van voorrangregels, het gebrek aan transparantie van financiële documenten, de aangepaste regels rond kwaliteitszorg en het kwaliteitshandboek... Er leek geen einde te komen aan de signalen die op het verbond binnen liepen over de toepassing en het effect van de nieuwe regelgeving.

Om het beleid en de effecten van het decreet van nabij op te volgen, richtte het sectoraal directiecomité een nieuwe stuurgroep op. Die bereidt beleidstandpunten voor, analyseert gesignaleerde problemen en legt de basis voor verder overleg over de knelpunten. Met succes. Mede dankzij onze herhaalde probleembesprekingen besliste Kind en Gezin tegen het jaareinde een voortgangsgroep op te richten om de implementatie van het decreet van nabij op te volgen en de effecten te monitoren.

En het blijft nog een poosje druk voor het verbond en de leden: naast het decreet voor baby's en peuters staan ons nog andere uitdagingen te wachten, onder meer de overgang van het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten (FCUD) naar de Vlaamse Gemeenschap in het kader van de zesde staatshervorming en de sectorale regeling in uitvoering van het nieuwe decreet lokale diensteneconomie.

Veel werk dus, maar wij gaan ervoor! U toch ook?

Gezinsopvang: nieuwe structuren

Om de werking van de pool gezinsopvang en de comitévergaderingen beter af te stemmen op de evolutie in de kinderopvang, is er sinds begin 2014 een opsplitsing gemaakt tussen de organisatoren gezinsopvang van Oost en West-Vlaanderen en de organisatoren gezinsopvang van Limburg, Antwerpen en Vlaams-Brabant. We werken dus concreet met twee groepen van organisatoren, en per groep wordt er zes keer per jaar een comité- en een poolvergadering georganiseerd. De agenda's stonden vooral in het kader van het nieuwe decreet.

Werkgroepen

De werkgroep **kwaliteit** overkoepelt de twee groepen van organisatoren gezinsopvang en kwam in 2014 zes dagen samen: het kwaliteitshandboek werd herschreven in het kader van de nieuwe regelgeving en er werd een nieuw zelfevaluatie-instrument uitgewerkt, zowel voor de organisator gezinsopvang, als voor de kinderbegeleider gezinsopvang.

De werkgroep **sociale functie** kwam in 2014 vier keer samen: hier werd vooral ingezoomd op de drempels die het nieuwe decreet met zich meebracht, zoals 'bestellen is betalen', voorrangregels, enz. We zochten naar methodes om de nieuwe regelgeving zo goed mogelijk te implementeren, rekening houdend met de diversiteit en de sociale functie binnen de kinderopvang.

Decreet kinderopvang

Naast de bestuurdersavonden zijn er naar aanleiding van het nieuwe decreet in samenwerking met kinderopvang Felies ook drie uiteenzettingen gegeven voor 600 onthaalouders in de verschillende provincies. Tijdens deze avonden werd er op maat van de onthaalouder een overzicht gegeven over de veranderingen die een impact hebben op de werking van de gezinsopvang.

Om de diensten te ondersteunen bij de transitie naar het nieuwe decreet zijn er verschillende documenten uitgewerkt: over risico-analyse; de samenwerkingsovereenkomst organisator gezinsopvang-kinderbegeleider; een werkinstrument voor het toepassen van de regelgeving van het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV); een zelfevaluatie-instrument voor organisatoren en onthaalouders; e.a.

Samen met Kind & Gezin en de Centra voor Volwassenenonderwijs (CVO) werken wij aan de implementatie van de kwalificaties in de gezinsopvang, met name het kennismakingstraject en de opleiding begeleider in de kinderopvang, specifiek voor de gezinsopvang. We proberen om het traject zo veel mogelijk op maat van de job van de onthaalouder af te stemmen.

Proefproject werknemersstatuut

In januari 2014 is de technische werkgroep met vertegenwoordigers van de werkgevers- en de werknemersorganisaties, Kind & Gezin, het kabinet Vandeurzen en het kabinet De Coninck gestart met het vorm geven van het werknemersstatuut voor de kinderbegeleider in de gezinsopvang.

In september werd een infosessie georganiseerd voor de toekomstige werkgevers-organisatoren gezinsopvang over het proefproject en in november zijn de organisatoren gezinsopvang dan geselecteerd door de sociale partners. Het Vlaams Welzijnsverbond startte in november 2014 een ondersteuningsstructuur op voor de leden, enerzijds om het project goed te kunnen opvolgen en evalueren, anderzijds om onze leden te ondersteunen in het werkgeverschap. Deze vergadering komt tweemaandelijks samen.

Op 1 januari 2015 is het project effectief van start gegaan voor de volgende twee jaar met in totaal 120 kinderbegeleiders gezinsopvang. Het Vlaams Welzijnsverbond werkt hier met 5 organisatoren gezinsopvang en 99 onthaalouders intensief aan mee.

Buitenschoolse opvang

Staten Generaal Buitenschoolse kinderopvang

In 2014 stonden ook in de buitenschoolse kinderopvang (BKO) de ontwikkelingen niet stil. Eind 2013 kondigde de Vlaamse regering de Staten Generaal voor buitenschoolse opvang aan. De drie Vlaamse ministers Vandeurzen, Smet en Muylers van welzijn, onderwijs en jeugd en sport sloegen de handen in elkaar en betrokken diverse sectoren in een uitgebreid debat over een vernieuwde aanpak voor vrijetijdsbesteding van schoolgaande kinderen. Kind en Gezin organiseerde drie werkgroepen en nodigde daarvoor vertegenwoordigers uit van scholen, gemeenten, jeugdwerk, speelpleinwerking, sport, socio-cultureel werk en welzijn: een werkgroep over de afbakening van kinderopvang voor schoolkinderen; een over de kwaliteit van het aanbod; en een over de organisatie en afstemming van het aanbod.

Gewapend met een sterk gedragen en ruim afgetoetst verbondsstandpunt, ondersteund door Kinderopvang Felies en vrouwenbeweging Femma, verdedigden we de belangen van de private organisaties voor buitenschoolse kinderopvang op de drie werkgroepen.

Accenten in ons **standpunt** zijn: gedeelde verantwoordelijkheid om voldoende, kwaliteitsvol aanbod uit te bouwen, waarbij ook de scholen hun aanbod aanpassen aan de maatschappelijke noden (cf. ruime openingsuren); werken aan vrijwillige netwerken op lokaal niveau met diverse, gelijkwaardige partners; aanbod afgestemd op de leeftijd van de kinderen: BKO voor de jongste kinderen, netwerk met diverse activiteiten voor oudere kinderen, aanbod tot 14 jaar in jeugdwerk; afstemming van de regelgeving om samenwerking te bevorderen, met behoud van kwaliteitsnormen per sector (ratio, oppervlakte per kind); één duidelijk, centraal subsidiekanaal en transparante, eenvormige regelgeving voor voorzieningen; specifieke aandacht voor kinderen en hun gezin, in het bijzonder voor kwetsbare gezinnen; flexibele inzet van competent en gekwalificeerd personeel over sectoren heen, met een statuut met gunstige loon- en arbeidsvoorwaarden; en nood aan bijkomende overheidsmiddelen om een vernieuwd concept te realiseren.

Op het **eindcolloquium** van de Staten-Generaal op 24 april 2014 werd een samenvatting van de belangrijkste elementen uit de drie werkgroepen gegeven. Consensus was er over de nood aan het verruimen van de focus van buitenschoolse opvang naar de vrijetijdsbesteding van schoolgaande kinderen, het belang van een coherent pedagogisch referentiekader (algemene principes) dat rekening houdt met de diversiteit van de aanbieders en dat bepaald wordt door de Vlaamse regering, de versterking van de school als opvanglocatie en een verbetering van de begeleider-kind-ratio. Ook over de nood aan bijkomende middelen is men het over de sectoren heen eens. Het wegwerken van opvangtekorten krijgt absolute prioriteit en ook de uitbouw van kwaliteit vraagt extra middelen.

Wat het **organisatiemodel** betreft, worden twee pistes naar voor geschoven: een centraal gestuurd en een gedecentraliseerd financieringsmodel. Bij een centraal gestuurd financieringsmodel financiert de Vlaamse overheid de organiserende besturen en laat men de actoren verantwoording afleggen inzake kwaliteit en toegankelijkheid. De Vlaamse overheid kan bijkomende incentives voorzien voor private actoren die zich engageren in een lokaal overleg- en vrijetijdsnetwerken. Dit is de piste waar het Vlaams Welzijnsverbond zich achter schaaft. Bij een gedecentraliseerd financieringsmodel krijgen de lokale besturen de enveloppe-subsidie, private actoren met een opvangaanbod voor schoolkinderen worden gefinancierd via het lokaal bestuur en leggen verantwoording af inzake kwaliteit, kwantiteit en toegankelijkheid aan het lokaal bestuur.

Deze beleidsaanbevelingen vormen de bron voor verder overleg omtrent de toekomstperspectieven voor de vrijetijdsbesteding van schoolgaande kinderen. Wij blijven als Vlaams Welzijnsverbond nauw betrokken bij de debatten en volgen dit de komende jaren verder op.

Nieuw regelgevend kader

Met de invoering van het decreet kinderopvang baby's en peuters werden bestaande besluiten met betrekking tot erkenning, attesten van toezicht en subsidiëring opgeheven. Deze besluiten regelen echter vaak ook de buitenschoolse opvang. Om de buitenschoolse opvangvoorzieningen vanaf het in werking treden van het decreet voor opvang van baby's en peuters de nodige rechtszekerheid te geven, moesten de uitvoeringsbesluiten die betrekking hebben op de buitenschoolse opvang worden aangepast.

Er is gekozen voor drie gecoördineerde besluiten. Een besluit dat de voorwaarden en het kwaliteitsbeleid voor alle vormen van buitenschoolse opvang regelt; een dat alle bepalingen bevat die betrekking hebben op de subsidiëring van de buitenschoolse opvang; en een dat de procedures voor erkenning, attest van toezicht en subsidiëring bundelt. Uitgangspunten hierbij zijn het stroomlijnen met de besluiten die uitvoering geven aan het decreet opvang van baby's en peuters (maar geen nieuwe inhoud) en het afstemmen op de Europese regelgeving.

Het kwaliteitsbesluit en subsidiebesluit werden samen met de leden van het comité BKO grondig doorgelicht en besproken. Voor het procedurebesluit is het even wachten tot de principiële goedkeuring op 19 december 2014.

Comité Buitenschoolse Opvang

Naast de ontwikkelingen in verband met de Staten-Generaal en de nieuwe regelgeving heeft het Comité Buitenschoolse Opvang zich ook gebogen over de overheveling van FCUD van de federale naar de Vlaamse overheid; de week van de buitenschoolse opvang met als thema Sprookjes; omgaan met agressie bij kinderen; Gluren bij de burens: IBO De Buiteling; toelichting bij het onderzoek van Johan Meire over de vrijetijdsbeleving van kinderen; huishoudelijk reglement; personeelsbeleid (onthaal nieuwe medewerkers, teamversterkend werken, omgaan met verlof); en concrete aanpak van de nieuwe regelgeving BKO: registratie van aanwezigheden, risicoanalyse en evacuatie.

INFO: [Jan Bosmans](#), tel. 02 507 01 24, [Jeannine Vanden Broucke](#), tel. 02 507 01 21, [Barbara Devos](#), tel. 02 507 01 42 en [Ellen Maris](#), tel. 02 507 01 40.

SECTOR ONDERSTEUNING PERSONEN MET EEN HANDICAP

De sector personen met een handicap zit in een grondige vernieuwingsbeweging. Perspectief 2020 wordt stap voor stap gerealiseerd, met de invoering van het decreet persoonsvolgende financiering als mijlpaal in 2014. We gaan kort in op enkele elementen. Leden kunnen op onze website onder 'evaluatie 2014' een uitgebreider bespreking vinden.

Rechtstreeks toegankelijke hulp

In 2014 werden extra middelen vanuit het uitbreidingsbeleid ingezet voor rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH). Die uitbouw gaat verder in 2015. Voorzieningen die RTH aanbieden hebben hiervoor een aparte erkenning gekregen, want deze zal in de toekomst niet via het systeem van de persoonsvolgende financiering (PVF) verlopen, maar via erkende capaciteit. Er wordt vooral ambulante en mobiele begeleiding aangeboden. Van de erkende capaciteit wordt ongeveer 90% benut. De RTH wordt voor 80% aangeboden aan volwassenen, voor 20% aan minderjarigen.

De beleidsnota 2014-2019 van minister Vandeuren voorziet een evaluatie van de rechtstreeks toegankelijke hulp. De minister wenst een conceptuele herwerking van het RTH-aanbod. We bereiden dit voor via een bevraging bij onze leden. We pleitten voor responsabilisering in plaats van regels en verboden: de diensten RTH zijn zelf verantwoordelijk voor het bewaken van de doelgroep en moeten kunnen verantwoorden waarom men bepaalde mensen RTH aanbiedt. Wij pleitten ook voor het samenvoegen van de verschillende functies in RTH en wensen dat mensen gebruik kunnen maken van de totale puntenpot die via RTH mogelijk is. De schotten tussen de verschillende functies willen we opgeheven zien.

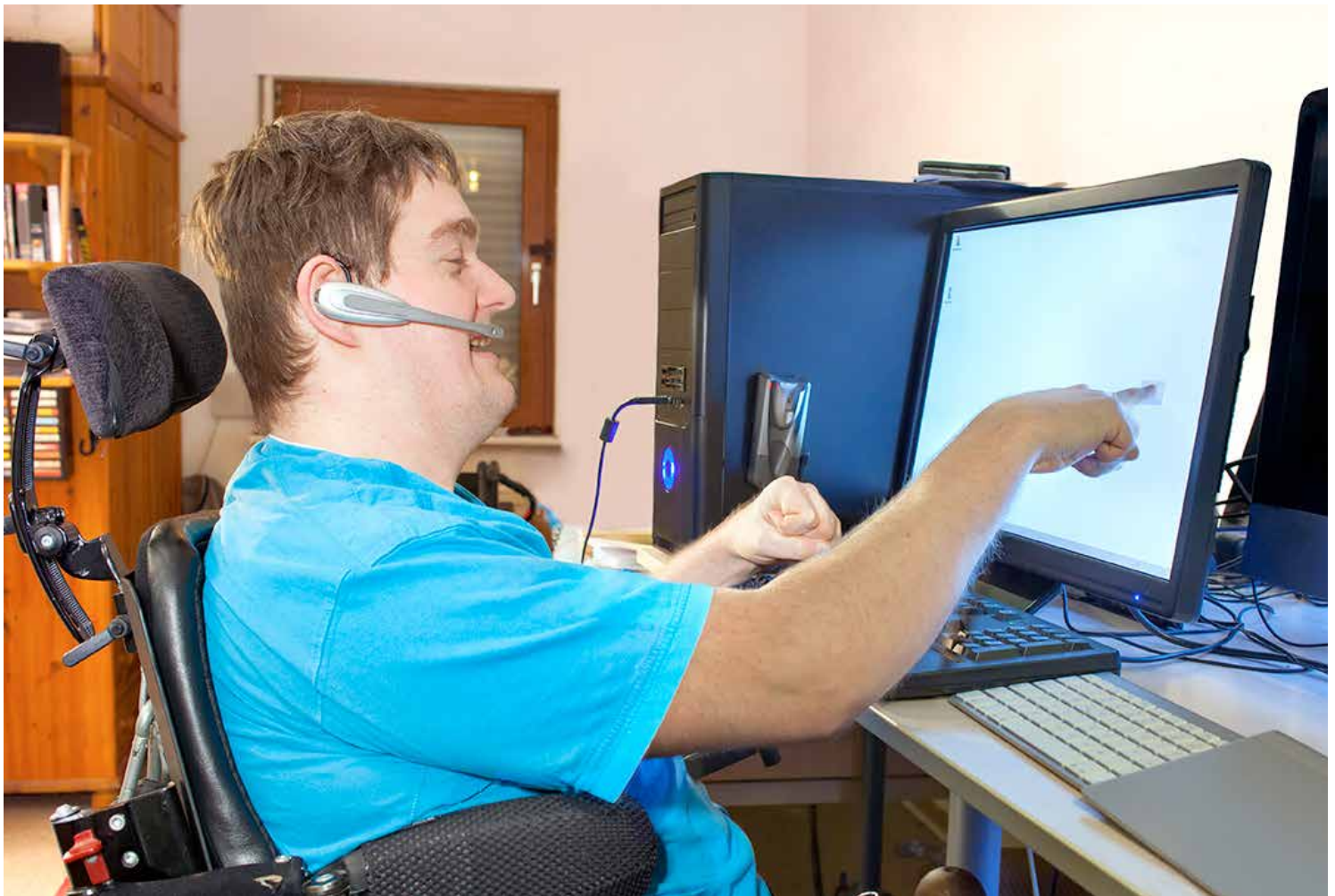
Deze flexibilisering moet een meer vraaggestuurd inzetten van de middelen mogelijk maken. Daarnaast willen we vooral administratieve lastenverlaging. We brachten deze standpunten in bij de bespreking in het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH). De aanpassing van de regelgeving is voorzien in 2015.

Diensten Ondersteuningsplan

In 2013 werd een eerste evaluatieonderzoek uitgevoerd inzake de werking van de Diensten Ondersteuningsplan (DOP). Er komt in 2015 een vervolgonderzoek. Er moet ook nagedacht worden over de noodzaak aan uitbreiding van de capaciteit van de diensten DOP, gezien hun rol in de persoonsvolgende financiering. De Diensten Ondersteuningsplan hebben sinds december 2014 een eigen comité DOP binnen het Verbond. Hierdoor zijn de DOP ook vertegenwoordigd binnen ons sectoraal directiecomité.

Thuisbegeleiding

Na een jaar werken met hun nieuwe besluit hebben de thuisbegeleidingsdiensten de effecten op hun prestaties en werkmiddelen in beeld gebracht. Op basis van de resultaten vragen de diensten om voor elke gepresteerde begeleiding dezelfde werkmiddelen te krijgen en om de groepsbegeleidingen een groter gewicht toe te kennen. Met deze bevindingen vatten we het gesprek met de overheid aan om een aanpassing van het besluit te bekomen.

Centra voor ambulante revalidatie

De centra voor ambulante revalidatie zijn vanaf 1 juli 2014 overgeheveld naar Vlaanderen, de mid-delen volgen op 1 januari 2015. De federale en de Vlaamse overheid sloten een protocol dat een overgangsfase voorziet tot 31 december 2017. Tot dan blijft het RIZIV de uitvoerder en de Vlaamse overheid neemt de beslissingen.

In het voorjaar bereidde de Strategische Adviesraad (SAR) een advies voor op het Groenboek. Het Groenboek bevat een aantal pistes over hoe Vlaanderen de overgeheveldde materies kan aanpak-ken zowel qua plaats binnen het Vlaamse overheidslandschap als qua financiering. Het Verbond en SOM lichtten op de SAR de standpunten van de sector toe. In het advies worden vele standpunten van de sector overgenomen.

De eerste besprekingen met de Vlaamse overheid hebben betrekking op de huidige conventie van de sector met de overheid. Op 1 april 2015 worden een aantal nieuwe bepalingen van kracht waardoor sommige centra bepaalde doelgroepen niet langer kunnen behandelen. Wij vragen de overheid om deze bepalingen op te schorten tot 31 december 2017 en ondertussen nieuw Vlaams beleid te ontwikkelen.

In het regeerakkoord van de nieuwe Vlaamse regering wordt de sector revalidatie ingedeeld bij de Vlaamse Sociale Bescherming. Een persoonsvolgende financiering, aandacht voor zorgzwaarte en outcome zullen ook voor de centra de grote principes zijn waaraan het beleid wordt opgehangen. Het comité zal samen met MID (Medisch-sociale sector In Dialoog, de koepel van de medisch-socia-le voorzieningen vanuit CM) en met het Overlegplatform hierrond standpunten uitwerken.

Verpleegkundige handelingen

Op 24 februari 2014 werd op de Interministeriële Conferentie een protocol gesloten rond verpleegkundige handelingen in de sector personen met een handicap. Dit protocol werd ondertekend door de federale minister van Volksgezondheid en de ministers van Volksgezondheid van de verschillende gemeenschappen en gewesten.

Wij werden van dichtbij betrokken bij het tot stand komen van dit protocol. De onderhandelingen verliepen moeizaam. De federale overheid bleef aansturen op meer verpleegkundigen aanwerven, thuisverpleging inschakelen, lijsten opstellen van wat wel of niet kan toevertrouwd worden aan opvoeders. Wij hebben steeds gepleit om de verantwoordelijkheid te leggen bij de artsen en verpleegkundigen van de voorziening: zij hebben de deskundigheid in huis om bepaalde handelingen mits een beperkte opleiding toe te vertrouwen aan opvoeders.

Het protocol bevat positieve elementen, maar levert geen fundamentele oplossing. Een universitaire studie, die uitgaat van de situaties zoals ze zich in het werkveld voordoen, moet (hopelijk) leiden tot een oplossing die dichter aansluit bij de praktijk in de sector.

Uitbreidingsbeleid 2014

In 2014 was er 27,24 miljoen euro voor nieuwe middelen beschikbaar. Het grootste deel ervan werd opnieuw provinciaal ingezet. Nadat eerst een voorafname gedaan werd voor de VIPA-buffer werd het budget voor de eerste keer opgesplitst in een budget voor minderjarigen en een budget voor meerderjarigen. Dit was noodzakelijk omdat de integrale jeugdhulp van start ging op 1 maart 2014. Binnen de minderjarigen werd een apart budget voorzien voor prioritair toe te kennen budgetten. De andere middelen werden verdeeld volgens de sleutels die de vorige jaren ook gehanteerd werden: rechtstreeks toegankelijke hulp, convenanten voor zorg in natura en PAB. Wij blijven het betreuren dat nog steeds een schot gemaakt wordt tussen het budget voor convenanten en het budget voor PAB.

Naast de provinciale middelen werden er voorafnames gedaan op Vlaams niveau voor doventolken, de opstart van een unit voor geïnterneerden en een project zelfstandig wonen. Daarnaast werd 7 miljoen euro voorzien voor de uitvoering van de laatste fase van het protocolakkoord PR/PN (dat de kloof tussen de personeelsnorm en de reële personeelsomkadering moet dichten) en 2 miljoen euro voor de uitvoering van het VIA-akkoord over het PAB-statuut en de verhoging van de personeelsforfait in de voorzieningen.

Meerjarenanalyse en een nieuw groeipad

Vermits 2014 het laatste jaar was van het meerjarenbudget dat minister Vandeurzen voorzien had, wilden we een nieuw meerjarenbudget bekomen voor de volgende jaren. Het VAPH maakte een eerste analyse, maar geen grondige budgettaire vertaling. Daarom maakten we in het voorjaar zelf een analyse van het budget dat de komende jaren nodig is: we kwamen tot een totale kostprijs van 700 miljoen euro.

De nieuwe Vlaamse regering heeft voor de periode 2014-2019 een groeipad voorzien van 330 miljoen euro voor de sector personen met een handicap. Wij zijn heel tevreden met deze substantiële uitbreiding gezien de moeilijke economische en financiële situatie. Toch blijft dit nog maar de helft van wat nodig is om zorggarantie te bieden aan alle personen met een handicap die op de Centrale

Registratie van Zorgvragen (CRZ) staan. We zullen op de concrete inzet van deze middelen wegen. We vinden het belangrijk dat met deze middelen een forse stap gezet wordt in de richting van zorggarantie voor de wachtenden op niet rechtstreeks toegankelijke én rechtstreeks toegankelijke hulp.

Flexibel Aanbod voor Meerderjarigen

In 2014 gingen de eerste voorzieningen met het Flexibel Aanbod voor Meerderjarigen (FAM) aan de slag. Omdat FAM een essentiële tussenstap is voor de overgang naar de persoonsvolgende financiering moeten alle andere voorzieningen op termijn volgen. Eind dit jaar kregen alle voorzieningen onverwachts de kans om al in 2015 in te stappen. Tegen 2016 zou er een regelgevend kader moeten zijn: voorzieningen worden zo verplicht om over te schakelen. Het is bovendien niet houdbaar om alle voorzieningen in een experimenteel kader te laten werken.

In de eerste helft van dit jaar werd hard gewerkt aan de inhoud van de beheersovereenkomsten voor de startende projecten: er was discussie over het behoud van de 5% ondernemersruimte, de forfait voor werkingsmiddelen en de output. Het VAPH wou een **output** gebaseerd op prestaties, iets waar wij ons van bij het begin tegen verzet hebben. Samen met SOM werkten we zelf een voorstel uit. Na een aantal gesprekken konden we de overheid overtuigen en werden de algemene principes afgesproken: er zou zowel worden gekeken naar het aantal gebruikers, als naar de hoeveelheid zorg die geleverd wordt, en dat op basis van de begeleidingsovereenkomsten. Ondertussen vorderden de werkzaamheden inzake persoonsvolgende financiering en zullen in afwachting daarvan geen nieuwe outputindicatoren worden uitgewerkt voor FAM.

Het VAPH verschafte ons inzicht in de berekeningswijze van de weddedrift, de werkingsmiddelen en de 3% ziekte. We zullen beoordelen of de toegepaste werkwijze goed is en hoe we die in de regelgeving willen opnemen. Verder vragen ook een aantal **knelpunten** een dringende oplossing: zo werden de technische instrumenten van de zorgregie nog niet aangepast aan de evoluties naar FAM en ook vanuit de kortverblijven signaleerde men dat de nieuwe grens van maximum 70 dagen in de praktijk een achteruitgang is, en dat kan niet de bedoeling zijn. Inmiddels is dit opgelost.

Het lange traject van de beheersovereenkomsten zorgde bij heel wat directies en raden van bestuur voor onrust. Was er wel voldoende **rechtszekerheid** en zicht op de finaliteit van het nieuwe concept om de beheersovereenkomsten te ondertekenen? We beoordeelden uiteindelijk dat het kader voldoende rechtszekerheid biedt voor het behoud van de middelen en tegelijk ook genoeg ruimte geeft om te vernieuwen. Bovendien wil het VAPH in overleg met het werkveld en met ruimte voor bijsturing deze zorgvernieuwing vorm geven.

Minderjarigen

Iedereen MFC

2014 was het derde jaar dat we bij de ondersteuning van minderjarigen verder timmeren aan het MFC-concept (Multifunctioneel Centrum). De eerste beheersovereenkomsten lopen op hun einde en het was de bedoeling tegen het einde van 2014 een regelgevend kader te hebben zodat alle voorzieningen voor minderjarigen in 2015 MFC zijn. Die doelstelling hebben we niet helemaal gehaald, de regelgeving is met een jaartje opgeschoven, maar alle voorzieningen worden vanaf 1 januari 2015 wel MFC.

Om alle voorzieningen die op de drempel van de overstap stonden klaar te stomen, en wie al bezig is de kans te geven zich verder te verdiepen, organiseerden we eind november een **studiedag** 'MFC in de praktijk'. We verwelkomden zowat 200 medewerkers op wat we een geslaagde studiedag mogen noemen!

In 2014 werd vooral verder gewerkt aan de concretisering van de **output** voor MFC. Het eerste element in de output is de verantwoording van de toegekende personeelspunten. Daarvoor werd een tabel met gewichten per functie (begeleiding, verblijf, dagopvang en -besteding) ontwikkeld. De gewichten worden uitgedrukt in personeelspunten. Voor elke cliënt kan op basis van deze tabel bepaald worden hoeveel personeelspunten tegenover de gewenste zorg staan. De voorziening vergelijkt de som van de punten van alle cliënten met 90% van de punten uit de beheersovereenkomst. Een tweede element in de output is het aantal cliënten: een MFC moet minimaal evenveel cliënten ondersteunen als op het moment van instap in MFC. Tenslotte hoort er ook een kwalitatieve analyse bij de output: op deze manier wil het VAPH de zorgvernieuwendende processen in beeld brengen.

Eind 2014 verspreidde het VAPH een omzendbrief met daarin meer duidelijkheid over de techniek van het berekenen van de **werkingsmiddelen**, en dat zowel voor FAM als voor MFC. Daaruit blijkt dat de methodiek die gebruikt werd om de werkingskosten te bepalen niet voor alle startjaren gelijklopend is. De overheid geeft aan dat dit het gevolg is van "de evolutie in het inzicht over de toegepaste berekeningswijze." Vanuit het Vlaams Welzijnsverbond hebben we ontsteld gereageerd op dit gebrek aan communicatie en transparantie en het toepassen van verschillende werkwijzen binnen hetzelfde kader. Dit draagt niet bij tot een gevoel van wederzijds vertrouwen. Het VAPH gaf zelf aan alle ondertekende beheersovereenkomsten uit te voeren conform de bepalingen. Eind 2014 was het echter nog steeds niet duidelijk wat ze daar in de praktijk mee bedoelen.

Begin 2014 werden de resultaten vrijgegeven van het **onderzoek** dat werd uitgevoerd bij de 10 MFC die startten in 2012. Algemeen beamen alle betrokkenen de meerwaarde van een MFC. De resultaten van de studie liggen in de lijn van de doelstellingen van een MFC. De onderzoekers geven aan om bij output niet alleen op aantal cliënten af te rekenen maar ook factoren als startpositie, doelgroep, ondersteuningsdagen en functies in rekening te brengen. Ook de communicatie met cliënten en medewerkers werd in het onderzoek belicht.

Zorgzwaarte

Een expertengroep werd opgestart om samen met de studiecél van het VAPH een zorgzwaarte-instrument voor minderjarigen te ontwikkelen in functie van de invoering van de persoonsvolgende financiering.

Onderwijs

Met de komst van het MFC in welzijn en het M-decreet in onderwijs staan de samenwerkingen tussen scholen en welzijnsvoorzieningen voor nieuwe uitdagingen. Op het niveau van de regelgeving zal één en ander nog afgestemd moeten worden: recht op onderwijs, inschrijvingsbeleid, inzet van hulpmiddelen, omgaan met deeltijdse leerlingen, leerlingenvervoer en knelpunten bij de Centra voor Ambulante Revalidatie.

Lerende netwerken

Met het project lerende netwerken dat gefinancierd wordt door het VAPH willen we zorgaanbieders voorbereiden op de veranderende context waarin ze nu reeds en straks nog meer zullen werken.

Zorgaanbieders moeten ten volle inzetten op sociaal ondernemerschap en inzicht verwerven in welke gevolgen Perspectief 2020 zal hebben voor hun organisatie. We organiseren dit project samen met SOM. We organiseerden 2 startdagen en in juni startten 10 lerende netwerken.

Persoonsvolgende financiering

De uitwerking van de persoonsvolgende financiering is hét meest cruciale element in perspectief 2020. In 2014 werd de wettelijke basis gelegd via het decreet op de persoonsvolgende financiering.

In 2014 brachten we meermaals advies uit in het raadgevend comité van het VAPH. Nadien werd het **ontwerpdecreet** in het Vlaams parlement ingediend. Ook daar brachten wij onze standpunten

tijdens een hoorzitting. Wij pleitten er voor de goedkeuring van het decreet omdat we de zorgvernieuwing willen verder zetten. Het decreet voorziet twee trappen: personen hebben recht op een basisondersteuningsbudget via de zorgverzekering (trap 1). Zo wordt, in beperkte mate, recht op zorg gegarandeerd. Wie meer nodig heeft, kan een persoonsvolgend budget aanvragen (trap 2). Daarbij wordt vertrokken van een ondersteuningsplan en de zorgzwaarte. Er is de keuze voor cash of voucher. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de grote diversiteit van personen met een handicap. We zien in dit nieuwe kader ook kansen om als zorgaanbieders tot meer sociaal ondernemerschap te komen.

Of de kansen ook realiteit zullen worden, hangt af van de verdere uitwerking. In elk geval moet de invoering van de persoonsvolgende financiering hand in hand gaan met de zorggarantie. Het hele concept van de concentrische cirkels waarop de persoonsvolgende financiering is gebaseerd, zal maar werken als er voldoende middelen zijn om mensen op een afzienbare tijd perspectief te geven.

Vanuit de optiek van de zorgaanbieders schoven wij **zeven principes** naar voor bij de uitwerking: goede budgetcategorieën zijn gedifferentieerd en sterk zorgzwaarte-gerelateerd; vraagsturing vraagt regelluwte; faciliteer netwerkvorming en sociaal ondernemerschap; we willen stabiele, leefbare organisaties; vergunde aanbieders zijn voor ons niet-winstgedreven organisaties; er blijft nood aan aangepaste en betaalbare infrastructuur; aandacht voor de speciale positie van minderjarigen, die ook onder het decreet integrale jeugdhulp vallen; een behoedzame implementatie.

Politiek werd het daarna nog spannend of het decreet nog voor het einde van de legislatuur gestemd zou worden. Samen met acht middenveldorganisaties verspreidden we een open brief aan alle parlementsleden: "Omdat stilstaan geen optie is." Op 23 april was het decreet op de persoonsvolgende financiering een feit.

In de tussentijd werkten we reeds mee aan de concrete **operationalisering** binnen het VAPH. De vele werkzaamheden resulteerden in de zomermaanden in een eerste lijvige conceptnota van de Taskforce ter operationalisering van het decreet. We brachten onze standpunten daarover op het raadgevend comité van het VAPH.

Flankerend werkte onze commissie persoonsvolgende financiering proactief aan een standpuntbepaling. Zo hebben we heel wat kunnen putten uit een nota over de relatie persoon met handicap-voorziening-overheid die de commissie finaliseerde. In de schoot van de financieel economische commissie maakten we ook een voorstel klaar voor de organisatiegebonden kosten.

Ook de **zorgregie** moet worden herdacht in een context van persoonsvolgende financiering. Zowel de permanente cel als onze commissie inschrijving, toegang en zorgregie stonden dit jaar in het teken van het herdenken van de zorgregie. Op het VAPH werkten we samen met een kleine voorbereidingsgroep aan een voorstel.

Ontwikkelingen in de sector tewerkstelling

We volgden in de commissie W² de ontwikkelingen in de sector tewerkstelling. In maart 2014 organiseerden we een studiedag "Werk werkt". We lichtten er het nieuwe beleidskader voor werk- en zorgtrajecten op maat toe. Tevens werd inzicht gegeven in de veranderingen die het maatwerkdecreet voor collectieve inschakeling en het decreet lokale diensteneconomie met zich meebrengen.

Tijdens de laatste zittingsdag van het de vorige legislatuur keurde het Vlaams parlement op 23 april 2014 het decreet werk- en zorgtrajecten goed. Dankzij de inbreng van diverse koepels op de hoorzitting, onder meer het Vlaams Welzijnsverbond, werd het voorstel bijgestuurd. Belangrijk voor ons is de decretale verankering van 'arbeidszorg' of arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding van welzijns- of zorgondersteuning (trede 3).

Infrastructuur - VIPA

Sinds eind 2012 is VIPA opnieuw een probleem. Toen kregen we plots signalen van een tekort aan middelen om principiële akkoorden toe te kennen. Sindsdien blijven wij systematisch druk zetten bij VIPA en bij de minister. Bij de begrotingscontrole in het voorjaar 2014 werden uiteindelijk opnieuw voor 32 miljoen euro aan principiële akkoorden toegekend aan voorzieningen van minderjarigen en voorzieningen met een zeer zware doelgroep.

In mei 2014 lagen er reeds voor 70 miljoen euro dossiers te wachten op een principieel akkoord. Dat tekort is sindsdien alleen maar toegenomen. Voor 2015 zijn de vooruitzichten ronduit ongunstig: er is niet alleen geen nieuw VIPA-geld, ook Europa heeft Vlaanderen op de vingers getikt voor het alternatieve financieringssysteem. Concreet betekent dit dat de sector opnieuw moet terugkeren naar de 'oude' VIPA, maar tegelijkertijd moeten we afstemmen op de nieuwe ontwikkelingen van de persoonsvolgende financiering. In het regeerakkoord lezen we dat VIPA nog zal beschikbaar zijn voor minderjarigen en welbepaalde zware doelgroepen voor volwassenen. We dringen reeds twee jaar aan op beleidsontwikkeling daarrond.

Besparingen!

De voorbije jaren zijn we niet gespaard gebleven van besparingen. Reeds driemaal op een rij kregen we een niet-indexering van de werkingsmiddelen te verwerken. In de praktijk bleken heel wat voorzieningen noodgedwongen over te gaan tot het doorrekenen van kosten aan gebruikers. De commissie ondernemen ontwikkelde een tool om op een verantwoorde en transparante manier kosten aan te rekenen aan gebruikers.

De grootste besparing sinds vele jaren werd ons echter opgelegd door de Vlaamse regering in 2014. Reeds op 1 juli verspreidden we samen met 12 middenveldorganisaties een persmededeling en een campagne 'Ga voor welzijn en zorg', een oproep aan de regeringsonderhandelaars om voluit voor welzijn en zorg te gaan. Toen immers doken de eerste geruchten rond zware besparingen op. Helaas ontsprongen we de dans niet. Naast opnieuw, voor de vierde keer, een niet-indexering van de werkingsmiddelen, moeten de voorzieningen in onze sector 1,07% besparen op hun totale subsidies. We hebben hierover onze onvrede geuit ten aanzien van de minister, in de pers en op het raadgevend comité van het VAPH.

INFO: Diane Serneels, tel. 02 507 01 26, Evelien Devriese, tel. 02 507 01 28, Hilde Verstricht, tel. 02 507 01 27 en Fanny De Langhe, tel. 02 507 01 39.

Inter sectoraal

COMMISSIE KWALITEIT

De commissie Kwaliteit is een intersectorale commissie die functioneert onder het mandaat van de Raad van Bestuur van het Vlaams Welzijnsverbond. De commissie volgt het dossier kwaliteitszorg op in alle sectoren van het verbond en toetst de ontwikkelingen af aan haar visie op kwaliteitszorg.

Werken met indicatoren

Door de klemtoon te leggen op zelfevaluatie, wint ook het belang van het formuleren van 'goede' indicatoren. De commissie kwaliteit bepleit de vrijheid voor de voorzieningen om hun eigen kwaliteitsmanagementsysteem en zelf-evaluatie-instrument uit te bouwen in eigen verantwoordelijkheid en in functie van het algemeen beleid.

Het zelf ontwikkelen van indicatoren is een onderdeel van het proces van beleidsplanning. Ze fungeren als informatiebron, als handvatten om de organisatie te besturen, als een medium om de doelstellingen van een organisatie klaar en duidelijk te stellen... Tegelijk krijgt de commissie signalen dat voorzieningen stevig worstelen met het vinden van correcte, bruikbare indicatoren. Vooral indicatoren die iets zeggen over de kwaliteit van leven of de kwaliteit van het bestaan zijn geen evidentie. De discussie over indicatoren werd binnen de commissie nog aangescherpt naar aanleiding van het rapport over de onaangekondigde inspecties in de OPH-voorzieningen. In de inleiding staat te lezen dat "de bekomen informatie mee een input vormen om tot een referentiekader met kwaliteitsindicatoren te komen waardoor meer gevalideerde uitspraken over de kwaliteit van de zorg mogelijk worden." Het 'werken met kwaliteitsindicatoren' werd tevens opgenomen in de beleidsbrief 2014 – 2019 van minister Vandeuren.

In het kader van het Vlaams Indicatorenproject voor Patiënten en Professionals (kortweg VIP² genoemd) werd een set van kwaliteitsindicatoren voor woonzorgcentra bepaald binnen het Agentschap Zorg en Gezondheid. Benieuwd naar hoe deze verplichte indicatoren tot stand kwamen, nodigde de commissie Tom Vermeire en Nathalie Stallaert uit. Sterk in dat verhaal is dat alle stakeholders betrokken zijn.

Zorginspectie

Proefinspecties in de kinderopvang

Bij de voorstelling op 29 maart 2014 van het nieuwe inspectieconcept KO aan vertegenwoordigers van de sector en gebruikers, en in aanwezigheid van Kind en Gezin en Kabinet, werd meegedeeld dat Zorginspectie de nieuwe werkwijze via proefinspecties zou introduceren en evalueren. Ook het Vlaams Welzijnsverbond rekruteerde bij zijn achterban kandidaten voor deelname aan een proefinspectie. In totaal legden de zorginspecteurs 121 bezoeken af in de periode augustus, september en begin oktober. Uit het rapport over de proefinspecties blijkt dat ze over de ganse lijn als positief ervaren werden.

'Toezicht door derden'

Kan de overheid door het inschakelen van toezicht door derden ervoor zorgen dat de kwaliteit van de zorg nog meer bewaakt, geborgd, gestimuleerd en transparanter wordt? Zorginspectie ontwikkelde daartoe een denkkader. Deze nota 'Toezicht door Derden' werd voor advies voorgelegd aan de SAR. Ter ondersteuning van onze vertegenwoordiger in de SAR formuleerde de commissie Kwaliteit haar visie op 'toezicht door derden'. Het SAR-advies volgde in grote lijnen onze inzichten.

Fusie agentschap Zorginspectie met Departement WVG

Door de overheveling van de Justitiehuisen en de fusie van het agentschap Zorginspectie met het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) wordt een nieuw departement opgericht. Vanaf 1 januari 2015 verandert de structuur van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin dan ook volledig.

De commissie Kwaliteit blijft hameren op het expliciteren van een visie op Zorginspectie. Een duidelijke visie is nodig om daaraan andere vragen als het inschakelen van toezicht door derden, actieve openbaarheid, risicogestuurde inspecties,... af te toetsen. Tegelijk bepleit de commissie Kwaliteit het belang van een structureel overleg met Zorginspectie, waarin niet alleen het informeren, maar vooral de open dialoog centraal staat.

Kennisdeling

Het agentschap Jongerenwelzijn maakte middelen vrij om de voorzieningen jeugdhulp te ondersteunen bij de implementatie van het kwaliteitsdecreet. De drie koepelorganisaties werkten het ondersteuningstraject uit op basis van een bevraging bij de voorzieningen. De commissie kwaliteit gaf inhoudelijke input en leidde toe naar interessante vormingsdeskundigen.

Vertegenwoordigers van de commissie Kwaliteit hadden overleg met vertegenwoordigers van de ethische commissie met betrekking tot het thema grensoverschrijdend gedrag.

De commissie somde enkele inzichten op bij de doelstelling "één kwaliteitskader in de jeugdhulp tegen 2020" in het kader van de uitvoering van het actieplan jeugdhulp.

Evaluatie van de commissie Kwaliteit

Een strategische doelstelling in 'Spoor 14-15' is een betere verankering, aansturing en opvolging van de intersectorale commissies, waaronder de commissie Kwaliteit. Deze evalueerde zichzelf en kwam tot de bevinding dat er een grote betrokkenheid is in de commissie, maar dat de linken naar de sectorale directiecomités en Raad van Bestuur verbeterd kunnen worden.

INFO: Linda Beirens, tel. 02 507 01 31.

COMMISSIE PERONEELSMANAGEMENT

De missie van de commissie Personeelsmanagement is de ledenvoorzieningen ondersteunen bij de zorg voor hun personeel. Ze gaat daartoe in overleg met diverse partners als HR-wijs, ikgaervoor, VDAB, e.a..

Lancering HR-WIJS

Op 21 mei 2014 gaf Verso de aftrap voor het HR-wijs project. Centraal in het aanbod staat de website www.hrwijs.be, een ondersteuningsaanbod rond medewerkersbeleid op maat van kleine social profitorganisaties. Deze website reikt uitleg over HR-thema's, tools en inspirerende voorbeelden aan. De website HR-wijs is een work-in-progress: de website wordt voortdurend bijgewerkt en uitgebreid. De commissie Personeelsmanagement van het Verbond fungeert hierbij als klankbord.

Via seminars, lokale adviessessies en ervaringsuitwisseling gaat HR-wijs in dialoog met de social profitorganisaties. De commissie Personeelsmanagement onderlijnt het belang van informatie- en ervaringsuitwisseling, maar vooral kleine voorzieningen hebben ook nood aan consultancy en ondersteuning op de werkvloer. HR-wijs nodigde het Vlaams Welzijnsverbond uit om intenser samen te werken rond HR-thema's. Die samenwerking werd geconcretiseerd in de voorbereiding op de studiedag 'Langer met goesting aan de slag'.

Communicatiematrix 'ik ga ervoor'

www.ikgaervoor.be promoot knelpuntberoepen in zorg en welzijn. Zorgambassadeur Lon Holtzer overlegde met leden van de commissies Personeelsmanagement en sociale verhoudingen hoe de communicatie over de knelpuntberoepen in de welzijnssectoren het best aangepakt wordt, en naar welke doelgroepen. Het ging hierbij om volgende knelpuntberoepen: begeleidende en opvoedende functie, kindbegeleider voorschoolse en buitenschoolse opvang en onthaalouder. Opgemerkt werd dat er op korte termijn geen tekort aan werkrachten wordt ervaren in de voorzieningen.

In antwoord op vragen VDAB

Op de raad van bestuur van 18 november 2014 legde de commissie Personeelsmanagement haar inzichten met betrekking tot een aantal vragen van de VDAB over de personeelsinzet in de welzijnssector voor.

Fons Leroy, gedelegeerd bestuurder van de VDAB, bepleit het breken met het diplomafetisjisme. Het klopt dat we het belang van diploma's niet mogen overschatten, maar evenmin onderschatten, aldus de commissie Personeelsmanagement. In een sector waar 57% van het personeel hoger opgeleid is, is de basiskennis bij instap in een nieuwe job cruciaal. De bereidheid tot levenslang leren

is een rode draad. Niet alleen de instromers, maar ook de huidige medewerkers hebben nood aan ondersteuning om in de vernieuwde werkcontext optimaal te kunnen functioneren.

De VDAB stelt vast dat de uitstroom van de opleidingstrajecten naar werk in welzijn veel te laag ligt. Een mogelijke verklaring is volgens de commissie, de onaantrekkelijkheid van de vele deeltijdse contracten in de sector. Naast diploma en ervaring is vooral ook de maturiteit van de kandidaat-medewerker van belang.

Ondanks dat de sector vragende partij is en ondanks de vele sensibiliseringsacties stromen weinig allochtonen effectief door naar een job in de welzijnssector. De commissie Personeelsmanagement roept op om breder te sensibiliseren dan enkel rond de ondersteunende en begeleidende functies. Het gebruik van het Nederlands op de werkvloer wordt echter als heikel punt ervaren.

De vraag hoe de commissie Personeelsmanagement staat ten aanzien van de tewerkstellingsmaatregel IBO (individuele beroepsopleiding) en werkpleklers, wordt bondig beantwoord: beide maatregelen vereisen de aanwezigheid van begeleiding op de werkvloer. De maatregelen worden dan ook weinig toegepast omdat het personeelskader er niet is op afgestemd.

De commissie Personeelsmanagement geëvalueerd

Een vaste rubriek op de commissie Personeelsmanagement is 'nieuws uit de commissies sociale verhoudingen'. Gezien de commissies raakvlakken hebben met elkaar gaan stemmen op om nauwer samen te werken en bepaalde thema's gezamenlijk aan te pakken. Ook in het kader van Spoor 14-15 zal de commissie Personeelsmanagement de missie onder de loep nemen. Die visie hangt op haar beurt vast aan hoe invulling wordt gegeven aan het ondernemerschap in welzijn.

INFO: [Linda Beirens](#), tel. 02 507 01 31.

DIVERSITEIT

In 2014 voerden we ons diversiteitsplan verder uit: vertrekkend vanuit het waarderend onderzoek namen we de 'functioneringsgesprekken' onder de loep en reikten een leeromgeving aan voor jonge mensen.

Waarderend onderzoek

Vermits de waarderende benadering (AI) vertrekt van wat is en werkt, kozen we voor deze methode om naar diversiteitsbeleid en personeelsbeleid te kijken op het Verbond. Centraal in de onderzoekende en waarderende benadering staat het stellen van goede vragen. Dat dit geen evidentie is, ondervonden de medewerkers van het Verbond aan de lijve. Nadat het onthaalbeleid via de AI-methode werd verbeterd en geborgd, namen we de functioneringsgesprekken onder de loep. Toch wel verrassend dat dit thema ruimer werd opengetrokken. De focus kwam te liggen op "In open dialoog ons engageren voor de toekomst".

Twee aspecten vinden we daarin belangrijk: open dialoog en engagement. Wat open dialoog betreft: het functioneringsgesprek verloopt in twee richtingen van medewerker naar leidinggevende en omgekeerd. Eveneens zien we dit als een continu proces. Het mag niet zo zijn dat we dat slechts één keer kunnen inbouwen gedurende een vastgelegd gesprek, maar we moeten over ons functioneren in gesprek kunnen gaan wanneer de medewerker en/of de leidinggevende het nodig acht. Het engagement neem je met beide partijen op: dit is niet vrijblijvend, afspraken moeten gemaakt worden en geëvalueerd.

Iedereen, inclusief de directeur, werd bevroegd volgens de AI-cyclus: discover, dream, design. De verwerkte resultaten leverden een aantal actiepunten op: zo wordt onder meer het instrument voor de functioneringsgesprekken aangepast, zal het managementteam een opleiding coachend leiderschap volgen, en werken we aan een leercultuur in de organisatie.

Een leeromgeving

Op 16 oktober hadden we Khalil El Mabrouk, leerling uit het vijfde wetenschappen wiskunde van het Koninklijk Atheneum Koekelberg, te gast op het Verbond. In het kader van de Zuiddag mocht hij een hele dag meelopen met Frank Cuyt, de algemene directeur van het Vlaams Welzijnsverbond. Een hele eer, zo blijkt uit het verslag van Khalil in 'de facto' nr. 129, van 27 oktober 2014. Hij stelde dat hij "uit eigen ervaring kan zeggen dat directeur zijn geen gemakkelijk karweitje is! Zelfs geen tijd voor een middagpauze!"

Begin 2014 zette het Verbond zijn eerste bescheiden stappen in het gebruik van sociale media in haar communicatie. Een eerste tweet werd de wereld ingestuurd op 1/1/2014. Het Verbond besloot om een stage-opdracht uit te schrijven, waarbij de centrale opdracht was om het belang van sociale media in de communicatiestrategie van het Verbond te onderzoeken en de implementatie ervan te faciliteren. Floor Adams, studente Bestuurskunde en Publiekmanagement, liep stage in de periode van 22 april tot 31 mei 2014. Zij slaagde erin de medewerkers stapsgewijs wegwijs te maken in het gebruik van Twitter. Door haar werk tweeten vandaag bijna alle medewerkers in naam van het Vlaams Welzijnsverbond (@welzijnsverbond).

Floor heeft tevens getracht op een enthousiaste manier ook Facebook te integreren in het communicatiebeleid van het Vlaams Welzijnsverbond. Het managementteam koos er bewust voor om dat idee nog wat te laten groeien.

De werkgroep diversiteit

De werkgroep diversiteit legt verantwoording af aan het managementteam van het Verbond. 'Diversiteit' vormt tevens een vast agendapunt op de staf. Onder impuls van de werkgroep 'diversiteit' is beslist om de staf uit te breiden met de secretariaatsmedewerkers. Zo worden ze rechtstreeks geïnformeerd over alle interne agendapunten van het Verbond.

INFO: [Linda Beirens](#), tel. 02 507 01 31.

E-MAGAZINE DE FACTO

In 2014 verscheen onze elektronische nieuwsbrief 'de facto' 7 maal. De nieuwsbrief komt toe bij ruim 2.700 unieke mailadressen: onze leden, diverse stakeholders en andere geïnteresseerden. Met onze nieuwsbrief staan we stil bij de ontwikkelingen, waar we als Vlaams Welzijnsverbond zelf sterk bij betrokken zijn of bij belangrijke zaken waarmee onze leden geconfronteerd worden.

In 2014 kwamen heel wat thema's aan bod vanuit de diverse sectoren: persoonsvolgende financiering, samen-aankoop, de verkiezingen, vrijwilligerswerk, Integrale Jeugdhulp, sociale media, samenwerken, e.a. Verder worden interessante studiedagen aangekondigd (bv: bestuurdersavond kinderopvang) en kreeg het Tijdschrift voor Welzijnswerk steeds een vermelding in onze nieuwsbrief.

Wil jij ook op de hoogte blijven van het Verbondsnieuws, dan kan je via de website [inschrijven](#) op 'de facto'.

INFO: [Fanny De Langhe](#), tel. 02 507 01 39.

ETHIEK EN ZINGEVING

De Ethische Commissie vergaderde in 2014 slechts twee maal, maar het Bureau van de Ethische Commissie kwam des te intenser samen. Er werd gewerkt rond levenseindebeslissingen, de herwerking van het advies over omgaan met (vermoedens van) seksueel grensoverschrijdend gedrag en het nieuwe advies over lichamelijke in zorgrelaties, en de eigen werking werd geëvalueerd. Het Vlaams Welzijnsverbond werkte een engagementsverklaring tegen geweld en misbruik uit en in het Tijdschrift voor Welzijnswerk kwam ethiek en zingeving weer ruim aan bod.

Ethische Commissie

De nota over '**levenseindebeslissingen**', als resultaat van onze denkdag in 2013 en de besprekingen op de plenaire commissievergadering en in het bureau van de ethische commissie, werd gefinaliseerd en wordt aan de Raad van Bestuur van het Vlaams Welzijnsverbond overgemaakt.

Er ging heel veel aandacht naar de herwerking van ons **Advies nr. 2 over omgaan met (vermoedens van) seksueel grensoverschrijdend gedrag**. Carlo Loots van de Salesianen en Nico De Fauw van Zorgnet Vlaanderen, die in eigen kring met de problematiek bezig waren, gaven hun bemerkingen met het oog op de eventuele actualisering. We kozen voor een 'zachte' aanpassing, die door het bureau uitgewerkt wordt, vandaar het tijdelijk op non-actief zetten van de plenaire vergaderingen. Bedoeling is dat we het aangepaste advies samen met Advies 8 over 'Lichamelijke in de zorgrelatie' naar buiten brengen.

Het idee werd geopperd om een aantal teksten rond omgaan met seksueel grensoverschrijdend gedrag op onze website samen te brengen in de vorm van een **online-handboek**. Dat gebeurde reeds met de teksten uit het indertijd uitgebrachte [themanummer](#) van het Tijdschrift voor Welzijnswerk. Vanuit het Verbond trachten we de aandacht voor deze problematiek levend te houden. Zo werd er in het voorjaar van 2014 een '[charter](#)' of **engagementsverklaring tegen geweld en misbruik** in de voorzieningen gelanceerd, die samen verspreid wordt met een affiche om in de voorziening uit te hangen.

Eind 2014 werd in de plenaire commissievergadering een ontwerptekst besproken van het herwerkte advies nr. 2 over seksueel grensoverschrijdend gedrag en van advies nr. 8 over **lichamelijkheid in zorgrelaties**. Ondertussen vergaderde het Bureau met Bart Hansen en met een delegatie van de Commissie Kwaliteit van het Verbond over de (nieuwe) **kwaliteitsvereisten rond omgaan met (seksueel) grensoverschrijdend gedrag**. Ook deze bevindingen moeten meegenomen worden in de herwerking van Advies 2 en in de communicatie hierover naar de voorzieningen toe.

Op vraag van de Raad van Bestuur van het Vlaams Welzijnsverbond gebeurde er een **evaluatie** van alle intersectorale commissies. De Ethische Commissie onderstreepte het belang van inhoudelijke ondersteuning en studiewerk. Wat de aanwezigheden betreft, stellen we vast dat er een aantal vaste leden zijn, meestal deskundigen of vertegenwoordigers van groepen van voorzieningen, en een beperkt (en wisselend) aantal leden vanuit het werkveld. We opteren voor een beperkt, te hernieuwen engagement van twee jaar. We moeten erover waken dat er voldoende input is vanuit het werkveld.

Geregeld worden vanuit voorzieningen (en ook vanuit de Raad van Bestuur van het Verbond) bepaalde ethische vragen voorgelegd, maar we hebben niet echt de mogelijkheden om hierop in te gaan, zonder dat de rest van de werking in het gedrang komt. We stellen vast dat onze adviezen (zoals dat over grensoverschrijdend gedrag) niet alleen in de voorzieningen, maar ook in het onderwijs (en door Zorgnet) gebruikt worden. Ook de studiedagen waarop de adviezen voorgestelde werden, werden door de aanwezigen steeds geapprecieerd. Wij gaan er alvast vanuit dat 'ethiek loont', al is dat dan niet in de economische betekenis...

Na 14 jaar gedreven engagement als **voorzitter** van de Ethische Commissie heeft Stefaan Baeten eind 2014 deze functie neergelegd en ontslag genomen uit de commissie. Hij heeft dit heel graag gedaan, maar heeft doorheen de jaren wat voeling verloren met de Verbondssectoren. De commissie moet dus voor 2015 op zoek naar een nieuwe voorzitter en een nieuw elan... We wensen Stefaan alvast heel hartelijk te danken voor zijn inzet!

Ethiek en zingeving in het Tijdschrift voor Welzijnswerk

Via de **rubriek "Ethiek en Zingeving"** in het Tijdschrift voor Welzijnswerk willen we voorzieningen en hun medewerkers stimuleren tot reflectie. In deze rubriek stellen we publicaties voor, kondigen we activiteiten aan, staan we stil bij ethische en zingevende aspecten van de zorg en welzijn. In de jaargang 2014 werden zo maar even 50 berichten opgenomen, onder meer over levenseindebeslissingen bij personen met een verstandelijke beperking, vrijheidsbeperking, aansprakelijkheid en beroepsgeheim, waardegedreven leidinggeven in de zorg, identiteit en inspiratie, beroepscode voor kinder- en jongerenwerkers, moreel beraad, erkenning voor misbruikslachtoffers, ondraaglijk existentieel lijden in de geestelijke gezondheidszorg, enz.

Verder verschenen er in de voorbije jaargang 16 **artikels en edito's** vanuit een ethische invalshoek. Een greep uit de thema's: horen mensen met een handicap er echt bij? Welzijnswerk, levenskunst en deugdethiek. Ondubbelzinnig kiezen voor erkenning slachtoffers historisch misbruik. Omgaan met kindermishandeling. Handboekenkwaliteit en professionele vervreemding. Enz.

INFO: [Fons Geerts](#), tel. 02 507 01 29.

FINANCIEEL

Jaarlijks voeren we een aantal sectorale financiële analyses uit. We steunen hiervoor op de handleiding uniforme boekhouding, die intussen aan een update toe was. Verder hebben we terug werk gemaakt van de ontwikkeling van een aantal beleidsinstrumenten voor de voorzieningen en hebben we de kwaliteit van de financiële rapportering onderzocht.

Handleiding Uniforme Boekhouding

In 2006 heeft het Vlaams Welzijnsverbond, in overleg met de bevoegde administraties, een handleiding uniforme boekhouding (HUB) opgesteld. De bedoeling was om binnen de verschillende sectoren te komen tot meer uniformiteit in de boekhouding en de financiële rapportering. Een stevige basis met vergelijkbaar cijfermateriaal is immers onontbeerlijk om betrouwbare sectorale financiële analyses te kunnen uitvoeren.

Intussen zijn we een aantal jaren verder en vonden we het aangewezen om de HUB nog eens volledig onder de loep te nemen. Door wijzigingen in o.a. de vzw-wetgeving, de financieringsmechanismen in de sectoren en het 'ontstaan' van nieuwe kosten en opbrengsten drong een update zich op. In overleg met de verschillende financieel-economische commissies hebben we de HUB volledig nagekeken en aangepast. Ook in de toekomst blijven we hier werk van maken en zullen verdere aanpassingen wellicht nodig zijn, bijvoorbeeld wanneer we willen overgaan naar een analytische boekhouding.

Jaarlijkse financiële analyses

Met zijn financiële analyses brengt het Vlaams Welzijnsverbond reeds meer dan 10 jaar de financiële situatie van de voorzieningen in de verschillende sectoren in kaart. In tijden van besparingen en met de introductie van nieuwe financieringsmechanismen willen we alles van nabij opvolgen, om op die manier zo snel mogelijk te kunnen reageren op eventuele problemen. We zijn dan ook verheugd dat opnieuw ongeveer 260 voorzieningen aan de financiële doorlichtingen van het jaar 2013 hebben deelgenomen. In de volgende paragrafen bespreken we de voornaamste evoluties in alle sectoren.

Ondersteuning van personen met een handicap

Deze doorlichting werd zoals gebruikelijk in samenwerking met Belfius uitgevoerd. We zien hier een sterke toename van het balanstotaal met ruim 11%. De oorzaken zijn divers: de vorderingen op de overheid zijn toegenomen, de voorraad geldbeleggingen en liquide middelen is gestegen en er werd veel geïnvesteerd (twee maal zoveel dan er werd afgeschreven). Door de investeringen zien we ook een verdere toename van de financiële schuldgraad. Het werkingsresultaat is in 2013 gestegen tot 0,78% van de opbrengsten. Dankzij de financiële en uitzonderlijke opbrengsten bekomen we een resultaat van het boekjaar van 1,66% van de opbrengsten.

Bijzondere jeugdbijstand

In 2013 maakte een groot deel van de sector de overstap naar het modulair kader. Hierdoor zijn de cijfers van de financiële analyse sterk vertekend. De uitbetaling van de provisie vakantiegeld kricht het resultaat sterk op en verder hebben de voorzieningen de nodige voorzichtigheid ingebouwd bij de overgang naar de enveloppefinanciering. Dit levert een resultaat van het boekjaar op van 6,64%

van de opbrengsten. Heel wat voorzieningen hebben het voorbije jaar ook weinig geïnvesteerd, waardoor de ouderdomsindicator van het vast actief een lichte terugval kent. Een correcte inschatting van de impact van de nieuwe financiering kunnen we pas in de toekomst maken.

Kinderopvang

Voor de sector kinderopvang stellen we voor een aantal indicatoren reeds enkele jaren een dalende tendens vast. Zo daalt het werkingsresultaat al voor het vijfde jaar op een rij en steeds meer voorzieningen – intussen meer dan 1 op 4 – eindigen in de rode cijfers. Volgende elementen kunnen mogelijk aan de basis liggen van deze evolutie: de herhaalde niet-indexering van de werkingsmiddelen, de toename van de kosten voor de vervanging van ADV-dagen en het loonplafond voor de sociale maribel dat onvoldoende werd aangepast. Het is nog onzeker wat de evolutie in de komende jaren zal zijn met de invoering van de nieuwe subsidieregelgeving.

Centra Integrale Gezinszorg

Voor de Centra Integrale Gezinszorg (CIG) is het werkingsresultaat een knipperlicht. Dit is reeds enkele jaren negatief en het daalt in 2013 nog sterk tot -3,51% van de opbrengsten. Dankzij het financieel en het uitzonderlijk resultaat sluit de sector globaal het jaar nog af met een positief resultaat. Toch hebben 3 van de 6 CIG ook op dit niveau nog een tekort. Op het vlak van bedrijfskapitaal, liquiditeit en solvabiliteit behaalt de sector een goede score. We stellen wel vast dat er in deze kleine sector weinig wordt geïnvesteerd. De ouderdomsindicator daalt verder tot 31,61%.

Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning

Bij de Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning (CKG) is er voor het eerst sinds lang weer meer geïnvesteerd. We zien een toename van het aandeel van de vaste activa in het balanstotaal. In 2013 bedraagt de continuïteitsratio 4,10. De sector heeft de investeringen kunnen uitvoeren zonder hiervoor bijkomende financiële schulden te moeten aangaan en tegelijk is ook de liquiditeitspositie zeer gunstig gebleven. In de resultatenrekening zien we een achteruitgang, met een resultaat van het boekjaar dat steeds kleiner wordt.

Enkele conclusies

De cijfers in de verschillende sectoren zijn vergelijkbaar. De meerderheid van de voorzieningen in de steekproef heeft een gezonde balansstructuur met zeer veel eigen vermogen, een beperkte financiële schuldgraad en een relatief gunstige score op een aantal financiële ratio's, zoals bedrijfskapitaal, liquiditeit en solvabiliteit. Toch zijn er ook knelpunten: het werkingsresultaat komt in een aantal sectoren meer en meer onder druk, het loonplafond voor de sociale maribel is ontoereikend en heel wat voorzieningen met oudere infrastructuur investeren te weinig.

CIJFERS BOEKJAAR 2013	OPH	BJB	KO	CIG	CKG
Financiële schuldgraad	12,03%	5,96%	8,58%	3,40%	6,46%
Bedrijfskapitaal	12,92%	38,44%	15,90%	32,46%	40,47%
Resultaat van het boekjaar	1,66%	6,64%	2,84%	1,28%	1,12%
Personeelskosten t.o.v. opbrengsten	82,85%	81,93%	74,65%	86,83%	84,89%
Liquiditeit	1,62%	3,13%	2,26%	2,53%	3,37%
Solvabiliteit	61,18%	70,78%	70,37%	66,37%	69,91%
Continuïteitsratio	1,93	2,12	2,23	1,57	4,10
Ouderdomsindicator	51,25%	51,29%	67,76%	31,61%	58,21%

In alle sectoren zijn er recent grote wijzigingen geweest in het financieringsmechanisme of zitten die er nog aan te komen. Onze financiële analyses blijven een belangrijk instrument om de effecten hiervan in kaart te brengen. Ook in 2015 zullen we daarom de financiële situatie van de voorzieningen van nabij blijven opvolgen.

Beleidsinstrumenten

In 2013 hadden we al een aanzet gegeven voor de ontwikkeling van beleidsinstrumenten voor die sectoren waar de subsidieregelgeving wijzigingen ondergaat. In 2014 hebben we deze activiteiten verder gezet.

In de sector **bijzondere jeugdbijstand** is opnieuw een deel van de voorzieningen overgestapt naar een enveloppefinanciering. We ontwikkelden eerder een rekenmodule waarmee voorzieningen een gedetailleerde personeelsbegroting kunnen opmaken én waarmee ze tijdens het jaar de besteding van hun enveloppe nauwgezet kunnen opvolgen. In de loop van het jaar gingen we terug op pad om onze rekenmodule voor te stellen en stonden we steeds paraat om vragen over het gebruik ervan te beantwoorden. We bieden deze service aan alle voorzieningen uit de sector aan.

Intussen werd de rekenmodule, mits een aantal kleine aanpassingen, ook ter beschikking gesteld van de **CKG**.

Ook de sector **kinderopvang** stapte over naar een nieuw subsidiemechanisme. We ontwikkelden een simulatiebestand waarmee de voorzieningen hun enveloppe voor het komende jaar kunnen berekenen.

Kwaliteit van de financiële rapportering in vzw's

We dienden voor het academiejaar 2013-2014 een bedrijfsproject in bij de faculteit economie en bedrijfswetenschappen aan de Hogeschool Universiteit Brussel. In het kader van een masterproef werd de kwaliteit van de financiële rapportering van vzw's binnen de welzijnssector onderzocht.

Uit een statistische analyse bleek dat de subsidiëeringsgraad en het beroep doen op een auditor een significant positieve invloed heeft op de kwaliteit van de financiële rapportering. De schuldgraad en een deelname aan onze eigen financiële analyse blijken geen duidelijke invloed te hebben. Het aandeel van de giften heeft dan weer een negatieve invloed op de kwaliteit van de financiële rapportering.

Op basis van een analyse van de geselecteerde jaarrekeningen werd vastgesteld dat de vzw's in grote lijnen voldoen aan de geldende rapporteringsverplichtingen. Enkele kleine problemen werden vastgesteld bij het tijdig goedkeuren en neerleggen van de jaarrekening en bij het vermelden van de waarderingsregels.

INFO: Steven De Looze, tel. 02 507 01 22.

INTEGRALE JEUGDHULP

De ontwikkelingen in de Integrale Jeugdhulp (IJH) waren de jongste jaren een constante in de werking van het Vlaams Welzijnsverbond en in dit jaarverslag. Ook in 2014 werden de evoluties op de voet gevolgd... en zo mogelijk mee bepaald.

Uitrol in heel Vlaanderen niet zonder problemen

Na een pilootfase in de provincie Oost-Vlaanderen werd in 2014 het decreet IJH in alle Vlaamse provincies van toepassing. Eind februari, net op de valreep dus, werd het uitvoeringsbesluit IJH goedgekeurd. Sinds 1 maart verlopen alle aanmeldingen, inschrijvingen, indicatiestellingen, hulp-toewijzingen en opnames van alle minderjarigen (ook met handicap) via de processen en structuren van de integrale jeugdhulp.

Door de strakke timing, de omvang van deze omwenteling en de signalen vanuit de voorstartregio was te verwachten dat niet alles vlot zou verlopen. De software stond niet op punt, de kennis van de nieuwe processen en de verschillende doelgroepen was soms beperkt, de communicatie verliep weinig gestructureerd en onduidelijk... Zowel voor de medewerkers van de toegangspoort als voor de medewerkers van de voorzieningen was het vooral een jaar met vallen en opstaan en ad hoc oplossingen zoeken om cliënten niet in de kou te laten staan.

Vanuit de vele reacties die ons spontaan bereikten via onze leden, stelden we een nota op om de impact en de omvang van de problemen in beeld te brengen. Zowel de voorziening, de cliënt als de medewerkers kwamen onder druk te staan door de opeenstapeling van problemen. Een systeem van ad hoc oplossingen houdt bovendien nooit lang stand, en het creëert uiteindelijk ook rechts-onzekerheid.

Overleg moet leiden tot oplossingen

We nodigden de vertegenwoordigers van de overheid uit op onze Raad van Bestuur voor een gesprek en er werd een overleg opgestart tussen leden van de raadgevende comités van de agent-schappen met een aanbod achter de poort. Uiteindelijk werd in de tweede helft van het jaar een herstelplan opgestart: er wordt ingezet op vorming, de communicatie wordt gebundeld en gestroomlijnd, een werkgroep zal het InformaticaSysteem InterSectorale TOegangspoort (INSISTO) optimaliseren en er werd ook een werkgroep opgericht om de werkingsprocessen van de toegangspoort te screenen op knelpunten.

We drongen al die tijd ook aan op een formele intersectorale overlegstructuur voor IJH. Het moet duidelijk zijn waar welke beslissingen kunnen genomen worden. De Minister werkte een zgn. 'nieuw governance model IJH' uit met de bedoeling de verdere uitbouw van de IJH en de uitvoering van het actieplan jeugdhulp op een daadkrachtige en transparante wijze intersectoraal aan te sturen. Er komt onder andere een gemengde intersectorale stuurgroep met vertegenwoordigers van de overheid, de voorzieningen en de cliënten. Daarnaast gaan een aantal werkgroepen aan de slag voor de technische uitwerking. Een vertegenwoordiger van het Vlaams Welzijnsverbond werd ten-

slotte ook opgenomen in het Uitgebreid Managementcomité, waar samen met de administraties, gebruikers en werkveld beslist wordt over de uitbouw en autonome werking van de Intersectorale Toegangspoort.

Het Vlaams Welzijnsverbond werkte in 2014 ook actief mee aan de oprichting van het Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp (IROJ) in elke provincie en in Brussel-Hoofdstad, aan de Intersectorale Regionale Prioriteitencommissies (IRPC's) en aan het Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek. We overlegden over de concrete uitwerking van art. 12 van het decreet IJH, dat de ombouw tot en uitbreiding van de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp bepaalt.

Intersectorale Multidisciplinaire Teams

Erkende multidisciplinaire teams (MDT) hebben drie taken: ze kunnen minderjarigen aanmelden bij de toegangspoort, een indicatievoorstel uitwerken of diagnostiek aanleveren aan de toegangspoort. Zij hebben het langst moeten wachten op duidelijkheid over hun toekomst. Vooral de concrete uitwerking van de financiering liet op zich wachten. De visietekst van de overheid was weliswaar al van in 2013 bekend, maar een ontwerp van ministerieel besluit voor de financiering van de MDT werd pas eind 2014 opgesteld. In de loop van 2015 zullen de MDT door Jongerenwelzijn worden erkend in een nieuw intersectoraal kader.

Een MDT-werking kan door diverse diensten georganiseerd worden: Centra voor Leerlingbegeleiding (CLB), diensten maatschappelijk werk van de mutualiteiten, diensten Geestelijke Gezondheidszorg, revalidatiecentra, Observatie- en Behandelingscentra (OBC), Centra voor Ontwikkelingsstoornissen (COS), Onthaal-, Oriëntatie- en Observatiecentra (OOOC) en kinder-psychiatrische diensten in ziekenhuizen. De overheid is wel haar beloftes nagekomen: in de overgangperiode worden de MDT aan dezelfde voorwaarden vergoed, zodat de OBC en de COS een vergoeding blijven ontvangen voor het indienen van een A-document. Uiterlijk op 1 januari 2016 zal de nieuwe regelgeving voor hen ingaan. Het spreekt voor zich dat het Vlaams Welzijnsverbond deze overgang ook in 2015 van dichtbij zal opvolgen.

Een instrument om de intensiteit van de hulpverlening te meten

Het is de bedoeling dat er een Instrument gebruikt wordt om de intensiteit van de hulpverlening na te gaan voor kinderen en jongeren die ouder zijn dan 6 jaar (het zgn. IZIKA) en voor kinderen die jonger zijn dan 6 jaar (IZIJK).

In de loop van 2013 werd de IZIKA gebruiksklaar gemaakt in functie van het gebruik bij de aanvraag voor niet rechtstreeks toegankelijke hulp bij de intersectorale toegangspoort. Hierbij formuleerde het Vlaams Welzijnsverbond tal van aandachtspunten en kanttekeningen. In de loop van 2014 werd een experimenteel traject opgezet om het gebruik van de IZIKA in de poort uit te testen. Het project ging van start in september in Oost-Vlaanderen en zal een tiental maanden lopen.

Meer info over de uitvoering van het Decreet IJH is te vinden op de website van het [Vlaams Loket Jeugdhulp](#).

ACTIEPLAN JEUGDHULP

Voortbouwend op de Staten-Generaal Jeugdhulp en de Integrale Jeugdhulp werkte de Vlaamse overheid in overleg met de stakeholders het 'Actieplan Jeugdhulp' uit, opdat de minderjarige en zijn context de hulp zullen kunnen krijgen die zij nodig hebben. Het Actieplan omschrijft 30 acties en richt zich tot alle actoren en partners van de jeugdhulp. Elk van de acties wordt samen met de betrokkenen in een stappenplan uitgevoerd tegen het einde van deze legislatuur. Het wordt gecoördineerd door een gemengde stuurgroep waar vertegenwoordigers van het Vlaams Welzijnsverbond aan participeren.

Diverse aandachtspunten

Binnen de jeugdhulp zelf wordt verder ingezet op vermaatschappelijking en op krachtgericht werken. Het aanbod wordt versterkt en verder uitgebreid, met specifieke aandacht voor crisisjeugdhulpverlening. Pleegzorg blijft bij uithuisplaatsing de eerst te overwegen hulpvorm. De visie inzake de opvang van jonge kinderen buiten het gezin wordt geactualiseerd. Het aanbod voor jongeren met complexe problemen, met bijzondere aandacht voor adolescente meisjes, wordt gerationaliseerd en versterkt. De beleidsnota besteedt ook aandacht aan de gemeenschapsinstellingen en zet in op een kwalitatieve en doelgerichte werking van de jeugdhulp. Men ontwikkelt één kwaliteitskader voor de jeugdhulp, een eenduidig financieringssysteem, bijdrageregeling, klachtenbehandeling, programmatie, enz.

Als Welzijnsverbond ijverden we voor voldoende middelen om dit plan uit te voeren, wat lukte, ondanks de moeilijkheden bij het opstellen van de Vlaamse begroting. Het is duidelijk dat dit Actieplan ons voor een enorme opdracht en verantwoordelijkheid stelt. Het zal geen sinecure zijn om aan elk overleg, van uitvoering tot coördinatie, deel te nemen en de standpunten vanuit de diverse (sectorale) directiecomités in te brengen en terug te koppelen.

Zorg voor jongeren met complexe multi-problematieken

In aanloop naar de verkiezingen werd een nota opgesteld met voorstellen voor een meer doeltreffende aanpak van kinderen en jongeren met een extreem complexe meervoudige problematiek. De nota baseert zich op actie 19 van het Actieplan en kwam tot stand in samenspraak met stakeholders vanuit jeugdhulpvoorzieningen, de gespecialiseerde Geestelijke Gezondheidszorg voor kinderen en jongeren en de jeugd magistratuur. We werkten mee aan de redactie van deze tekst. Deze gemeenschappelijk gedragen visie zal de basis vormen voor het toekomstig beleid in verband met deze doelgroep van jongeren. In het uitbreidingsbeleid 2015 zijn middelen voorzien voor de verdere concretisering van de principes uit de nota.

INFO: [Jan Bosmans](#), tel. 02 507 01 24, [Eddy Van den hove](#), tel. 02 507 01 23 en [Evelien Devriese](#), tel. 02 507 01 28.

PASTORAAL

De Commissie Pastoraal van het Vlaams Welzijnsverbond vergaderde vier maal in 2014. Deze commissie werkt rond actuele thema's in de pastoraal bij personen met een beperking. Zo werd er in het verleden onder meer gewerkt rond liturgie bij personen met een beperking ("Zintuiglijk vieren"). In het voorbije jaar werd gewerkt rond pastorale inclusie.

De aandacht voor '**pastorale inclusie**' vertrekt vanuit twee bewegingen: enerzijds perspectief 2020, met de optie voor vermaatschappelijking van de zorg; anderzijds de binnenkerkelijke context met de evolutie naar pastorale eenheden, waarbij op zoek gegaan wordt naar een (nieuwe) relatie tussen kerk zijn en diaconie. We richten ons hiermee tot directies en stafmedewerkers van organisaties, kerkelijke middens (vrijgestelden in de pastoraal: priesters, diakens, parochieassistenten,...), en de betrokkenen zelf.

Er werd onder meer gewerkt rond het boek 'Samen leven' van Plan vzw, er werden artikels besproken rond 'kwartiermaken' en het 'vriendschapsmodel' (Hans Reinders), Promoting friendships and developing social networks (Roy McConkey), en Quality of life (Claudia Claes e.a.). Dominiek Lootens bracht bouwstenen aan voor een advies aan de hand van het schema zien – oordelen – handelen.

Verder werd ook aandacht besteed aan de voorbije studiedag over 'theologie en beperking' met bijdragen van Patrick Devlieger en Axel Liégeois en aan de studiedag over geïntegreerde pastoraal, die op 12 maart 2015 in Leuven zal doorgaan. Bedoeling is te komen tot een 'adviestekst' over de verhouding tussen kerkgemeenschap en zorgvoorziening. Deze begint stilaan vorm te krijgen en wordt nog afgetoetst met een aantal andere betrokkenen en instanties.

INFO: [Fons Geerts](#), tel 02 507 01 29 en [Dominiek Lootens](#), tel. 03 287 35 72.

PERSONEELSKENGETALLEN

Het Vlaams Welzijnsverbond publiceerde naar jaarlijkse gewoonte cijfers over het personeel in de Vlaamse welzijnssector. 187 werkgevers uit de welzijnssectoren, samen goed voor 20.500 werknemers, leverden personeelscijfers voor de periode 2009-2013. Deze steekproef vertegenwoordigt 42% van de totale tewerkstelling in de betrokken paritaire comités. We bekijken de evolutie over de afgelopen vijf jaar en vatten de voornaamste vaststellingen samen.

Welzijn blijft een bron van werkgelegenheid

Sinds 2009 is de werkgelegenheid binnen de steekproef toegenomen met 9,2%. Dit betekent een groei van de werkgelegenheid met gemiddeld ruim 2% per jaar. Welzijn doet het daarmee beduidend beter dan de totale Vlaamse arbeidsmarkt, waar de werkgelegenheid op basis van de RSZ-cijfers sinds 2009 slechts met 1% is gestegen en de voorbije 2 jaar zelfs daalde. Welzijn biedt met andere woorden kansen voor wie op zoek is naar werk.

Eén op vier vervangen tegen 2025

De gemiddelde leeftijd lijkt te stabiliseren op 40 jaar, maar toch blijft het aandeel van de 50-plussers nog sterk toenemen: van 24,14% in 2009 naar 28,79% in 2013. De welzijnssectoren houden dus een groot aantal 50-plussers aan het werk. We moeten er echter rekening mee houden dat door de vergrijzing van het personeelsbestand en een gemiddelde uitstapleeftijd die in de steekproef op ongeveer 60 jaar ligt, meer dan een vierde van het personeel moet vervangen worden tijdens de komende 10 jaar. Wanneer we deze cijfers extrapoleren naar de volledige paritaire comités 319 en 331, bekomen we een personeelsbehoefte voor de komende 10 jaar van ruim 14.000 medewerkers. Aangevuld met de jaarlijkse groei van de sectoren, moeten we de komende 10 jaar op zoek naar 20 à 25.000 nieuwe krachten om alle jobs te kunnen invullen.

Diploma en bijkomende vorming staan garant voor kwaliteit

Ruim 57% van het personeel heeft een hogere opleiding en dit aandeel stijgt nog jaarlijks. Maar een diploma volstaat steeds minder in een snel veranderende wereld van nieuwe inzichten en andere uitdagingen. Vorming tijdens de werkuren is belangrijk en neemt ook toe: 1,39% van de gepresteerde uren ging in 2013 naar vorming. Omgerekend stemt dit overeen met bijna 3 dagen vorming per personeelslid op jaarbasis. In Vlaanderen gaat gemiddeld slechts 1,16% van de totale werkduur naar opleiding. In 93% van de voorzieningen in onze steekproef volgde minimaal één werknemer in 2013 een opleiding, terwijl in gans België slechts 14,2% van de ondernemingen opleidingsactiviteiten registreerde.

Hoge in- en uitstroom door de vele tijdelijke jobs

Om allerlei redenen kent de welzijnssector een vrij hoog personeelsverloop. Er zijn bijna 20% nieuwe aanwervingen per jaar. De uitstroom is goed voor ongeveer 18% van het personeel. Op onze steekproef van ruim 20.000 werknemers tellen we bijna 4.000 personeelwissels op één jaar. Oorzaken hiervoor zijn de talrijke vervangingscontracten voor tijdelijk afwezige personeelsleden en het inzetten van personeel via tijdelijke subsidies. Drie kwart van de personeelwissels situeert zich bij de groep min 35 jaar. Het is deze groep die vaak erg lang werkt met tijdelijke contracten en daarom soms de sector verlaat voor een vaste job elders.

Welzijn blijft een witte sector

1,96% van het personeelsbestand is van allochtone afkomst. Dit cijfer stijgt elk jaar, maar toch zijn slechts in één voorziening op twee werknemers van allochtone afkomst tewerkgesteld. De positieve evolutie is voornamelijk te danken aan een beperkt aantal voorzieningen, veelal uit de kinderopvang en/of gelegen in grootsteden, waar deze groep een betere vertegenwoordiging kent. 0,64% van het personeel is arbeidsgehandicapt. Dit cijfer blijft over de jaren heen stabiel. In minder dan één voorziening op drie wordt een persoon met een arbeidshandicap tewerkgesteld. Het Vlaams Welzijnsverbond roept de werkgevers en overheden op werk te maken van een betere instap en aangepaste trajecten voor doelgroepwerknemers en/of mensen uit de kansengroepen.

Het volledige [rapport](#) van de bevraging personeelskengetallen is terug te vinden op onze website.

INFO: [Steven De Looze](#), tel. 02 507 01 22.

SOCIAAL RECHT

Vanuit het Vlaams Welzijnsverbond volgen we met de commissies sociale verhoudingen de werkzaamheden van de paritaire comités 319.01 en 331 op, de maatregelen die de regeringen nemen op arbeidsrechtelijk gebied, en andere sociaal rechtelijke materies en actualiteiten.

Werkzaamheden binnen de paritaire comités

De paritaire comités 319.01 en 331 begonnen het jaar 2014 met besprekingen rond de actualisering van de cao loon- en arbeidsvoorwaarden. Meer bepaald ging het over de **aanvangsleeftijden** en het aanvaarden van het ervaringsbewijs om recht te hebben op het barema L3 voor logistiek personeel. De in de cao opgenomen aanvangsleeftijden waren nl. in strijd met het verbod op leeftijdsdiscriminatie. Hiervoor moesten de sociale partners al sinds 2009 een oplossing vinden. Uiteindelijk werd begin 2014 een akkoord bereikt om de aanvangsleeftijden te schrappen met ingang van 1 januari 2013. Daarnaast wordt een relevant **ervaringsbewijs** opgenomen als mogelijkheid voor logistiek personeel om het barema L3 te verkrijgen.

In uitvoering van het VIA 4-akkoord werd ook voor het PC 331 het stelsel van de **vakbondspremie** ingevoerd. Er werd daartoe binnen het paritair comité een cao afgesloten die regelt dat de werkgever een attest ter beschikking stelt aan de werknemers betreffende deze vakbondspremie.

Eind 2014 sloten we binnen PC 331 na grondige voorbereidingen en onderhandelingen de bijzondere cao **vergunde kinderopvang** baby's en peuters af. Het nieuwe decreet van 20 april 2012 en de daaropvolgende uitvoeringsbesluiten hebben het landschap van de voorschoolse kinderopvang in Vlaanderen grondig hertekend. Het was noodzakelijk om alle bestaande cao's in het licht van die wijzigingen te herbekijken en na te gaan welke cao's op welke kinderopvanginitiatieven van toepassing zijn. Begrippen zoals "erkend en gesubsidieerd", "diensten voor opvanggezinnen" of "zelfstandige kinderopvang" vind je niet langer terug in de nieuwe reglementering. De bestaande cao's moesten dus ingepast worden in de onderverdeling binnen de vergunde kinderopvang.

Omdat er in het verleden een onderscheid bestond tussen de zelfstandige kinderopvang en de erkende en gesubsidieerde kinderopvang, en het subsidiebesluit van 22 november 2013 voorziet in een trapsgewijze gelijkschakeling van de subsidiëring voor alle vergunde kinderopvang, was er een **bijzondere cao** nodig, die een koppeling maakt met het subsidiebesluit voor de loonvoorwaarden. Afhankelijk van de trap en de fase waarin een voorziening zich bevindt, en de subsidie die men dus ontvangt, moet een bepaald loon, zoals opgenomen in bijlage bij de cao, toegekend worden.

Eveneens eind december 2014 sloten we binnen het paritair comité 331 ook een cao af in het kader van het **proefproject werknemersstatuut** voor de 'onthaalouders' of de 'kinderbegeleiders in de gezinsopvang'. Door deze cao is het mogelijk binnen dit tijdelijke proefproject andere loon- en arbeidsvoorwaarden toe te passen op 'werknemers' die meedoen aan dit proefproject, conform de afspraken gemaakt met alle betrokken partners binnen dit proefproject.

Regeerakkoord Michel

Na de wijzigingen die de regering Di Rupo doorvoerde op arbeidsrechtelijk gebied, werden ook in het regeerakkoord Michel in oktober 2014 nog verdere wijzigingen aan de systemen tijdskrediet en SWT (stelsel werkloosheid met bedrijfstoeslag, voorheen brugpensioen) in het vooruitzicht gesteld, naast maatregelen om de loonhandicap te verkleinen: veranderingen inzake lastenverlagingen, indexsprong en loonmatiging.

Al deze wijzigingen brengen voor werkgevers én werknemers heel wat onduidelijkheid, en dus vragen met zich mee. We hebben dit, onder andere via UNISOC, op de voet gevolgd en de leden waar mogelijk geïnformeerd.

De vakbonden riepen naar aanleiding van het regeerakkoord op tot actie: eerst provinciaal en daarna ook voor een landelijke actiedag. Ook binnen onze sectoren werd gestaakt, en in sommige gevallen moest het beperkt paritair comité samenkomen voor het opstarten van de procedure rond opvoeding, en werd er daadwerkelijk tot opvoeding overgegaan.

Voor tijdskrediet en SWT kwam op de valreep nog duidelijkheid rond de regelgeving: op 31 december 2014 werden de wijzigingen gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. De toepassing zal voor 2015 zijn...

Commissies sociale verhoudingen

De commissies sociale verhoudingen adviseerden ook dit jaar over de cao's die werden afgesloten. Vooral de specifieke dossiers over de **impact van het decreet kinderopvang** voor baby's en peuters op de cao's, de (voorheen) zelfstandige kinderopvang die voortaan vergunde kinderopvang werd, en het proefproject werknemersstatuut onthaalouders, vroegen veel aandacht.

Verder bespraken we met de commissies de **nieuwe verplichtingen** van de sector rond innovatie, de verdere uitwerking van het eenheidsstatuut, de mogelijke wijzigingen voor de lastenverlagingen en de impact op de sociale maribel. Ook HRwijs (HR-ondersteuningsaanbod op maat van kleine social profit-organisaties) en IFIC (Instituut voor Functieclassificatie), beide projecten uit het VIA-akkoord waar de staf sociaal recht in de stuurgroep zit, kregen aandacht.

Daarnaast gaven de commissies advies bij enkele **individuele vragen** van leden, waar interpretatie mogelijk was en input uit de praktijk van andere organisaties kan helpen. Het thema **arbeidstijd** blijft als rode draad aanwezig op de agenda van beide commissies sociale verhoudingen.

Sociale maribel

Voor alle sectoren was er in 2014 een lichte verhoging van de middelen sociale maribel door toename van de tewerkstelling. De fondsen sociale maribel 319.01 en 331 besteedden een deel van het beschikbare budget aan een verhoging van het loonplafond. Het andere deel ging naar jobcreatie, volgens de criteria vastgelegd door de fondsen.

INFO: [Veerle Degrande](#) en [Madeleen De Roo](#), tel. 02 507 01 25.

TIJDSCHRIFT VOOR WELZIJNSWERK

Het Tijdschrift voor Welzijnswerk was in 2014 aan zijn 38ste en laatste jaargang toe. Vanaf 2015 verdwijnt ons **vaktijdschrift** om op te gaan in het nieuwe online debat- en kennisdelingsplatform Sociaal.Net, dat we samen met de collega's van Alert, het tijdschrift van het Pluralistisch Overleg Welzijnswerk, opstarten. Uiteraard is hier in 2014 al heel intens rond samengewerkt, én moest er tegelijkertijd een gewone jaargang uitgegeven worden.

De voorbije jaargang

De 38ste jaargang telde 536 blz. en 8 nummers, met 8 edito's en 40 artikels, waarvan 17 te maken hadden met de praktijk, 4 die een bepaald aspect 'in de kijker' plaatsten en 1 opiniestuk. Twaalf artikels werden geschreven vanuit het Vlaams Welzijnsverbond of de leden, er waren 49 boekbesprekingen door lezers in de Lezerskring en 2 langere besprekingen die 'in de kijker' geplaatst werden. In de rubriek Ethiek en Zingeving verschenen 50 stukjes, in Kort Genoteerd waren er 71 berichten, 39 publicaties werden voorgesteld en er waren 158 korte aankondigingen in de Agenda en 54 kaderstukjes.

Als we het **thematisch** overzicht bekijken, scoren de klassieke thema's nog steeds het hoogst: 'beleid' voert terug de rangschikking aan met 19 bijdragen, gevolgd door ethiek en zingeving (16), organisatie van de zorg (14), methodieken en innovatie (14) en onderzoek (13). Wat thema's betreft die aansluiten bij de Verbondssectoren scoort gehandicaptenzorg minder dan vorig jaar (met 8 bijdragen), maar ongeveer even hoog als jeugd- en kinderopvang (7), kinderopvang valt terug op 1 bijdrage en vrijwilligerswerk stijgt licht (4).

Wanneer we de berichten in de **rubrieken** bekijken, sluit meer dan twee derde (69% tegenover 46,8% vorig jaar) aan bij de Verbondssectoren: nl. 37,2% over Personen met een Handicap (tegenover 22,9% vorig jaar); 15,9% over Bijzondere Jeugdzorg (10,6); 4,2% voor Kinderopvang (6,1); 5,3% over Gezinsondersteuning (5) en 6,4% over vrijwilligerswerk (tegenover 2,2% vorig jaar). Verder gaat 8,5% over geestelijke gezondheid, 9,6% over ouderenzorg en 12,7% over armoede.

Thematische jaaroverzichten en begin van digitaal archief

Wie op zoek is naar achtergrondinformatie voor de werking van de eigen voorziening, voor studie, om te gebruiken in een teamvergadering of voor eigen inspiratie, kan op onze website via de [thematische jaaroverzichten](#) terugvinden in welk nummer over dat bepaald onderwerp iets geschreven is.

De artikels van de voorbije jaargangen (vanaf 2001 tot en met 2014) werden er onder volgende **thema's** gerangschikt: arbeid, armoede, beleid, diverse, ethiek en zingeving, gehandicaptenzorg, gezin en relaties, (geestelijke) gezondheidszorg, jeugd- en kinderopvang, kinderopvang, kwaliteitszorg, methodieken en zorgvernieuwing, migranten, OCMW, onderzoek, organisatie van de zorg, ouderenzorg en thuiszorg, vorming, vrijwilligerswerk, welzijnswerk

We startten ook met een digitaal archief van het Tijdschrift op de website. Op dit moment zijn de artikels van de laatste drie jaargangen (2012, 2013 en 2014) als pdf beschikbaar. Je kan ze via [deze link](#) terugvinden bij de inhoudsopgave van het betreffende nummer. Als er interesse is, publiceren we in de loop van het jaar nog enkele oudere jaargangen.

Een kleine terugblik en een woord van dank

Na eenenveertig jaar en 344 nummers stopt het Tijdschrift voor Welzijnswerk. Indertijd (1974!) door toenmalig VIW-directeur Dolf Cauwelier opgestart als 'gestencilde' Welzijnskroniek, met vooral korte berichten, en later door hem omgevormd tot een 'heus' gedrukt tijdschrift. Zijn opvolger Ludo De Cort heeft de 'kroniek' als Tijdschrift voor Welzijnswerk verder uitgebouwd tot een gewaardeerd vakblad voor de ganse welzijnssector. Met hulp van onder meer Toon De Geest, Wim Vandenbroeck en Linda Beirens. En een ganse groep van geëngageerde redactieleden...

Voor al diegenen die gedurende vele jaren het Tijdschrift mee gedragen en gemaakt hebben tot een gewaardeerd vakblad past een welgemeend woord van dank!

Je kan vanuit een zekere nostalgie betreuren dat dit 'erfgoed' verdwijnt, of alles op alles zetten om het toekomstig platform alle kansen te geven. Wij kozen voor dit laatste, want de toekomst is digitaal én ligt in samenwerking. Dat alles wordt weerspiegeld in de naam van het nieuwe platform: Sociaal.Net.

Een nieuw online platform: Sociaal.Net

Het decembernummer 2014 van het Tijdschrift voor Welzijnswerk was dus het laatste gedrukte vakblad dat we uitgaven. Samen met de collega's van het tijdschrift Alert starten we vanaf 2015 met een digitaal debat- en kennisdelingsplatform, dat voor iedereen gratis toegankelijk zal zijn.

Met het platform willen we dezelfde kwaliteit bieden als de twee voorgangers. Dus ook langere inhoudelijke bijdragen, die best wel wat inspanning mogen vragen van de lezers, naast opiniestukken, columns, interviews. Bovendien blijft er ook ruimte voor de kortere nieuwtjes, die relevant zijn voor het ruime welzijnswerk, een agenda en de boekbesprekingen uit onze lezerskring. Dit alles in een luchtige lay-out, die ook printbaar blijft, en met (bijna) dagelijkse updates, die bekend gemaakt worden via sociale media en een digitale nieuwsbrief.

Iedereen kan via de website van [Sociaal.Net](#) intekenen op de **digitale nieuwsbrief**. De website zelf gaat eind maart 2015 online.

INFO: [Fons Geerts](#), tel. 02 507 01 29.

VRIJWILLIGERSWERK

Vrijwilligers zijn in onze welzijnsvoorzieningen niet meer weg te denken. Het vrijwilligerswerk is complementair aan de professionele werking en geeft invulling aan de maatschappelijke betrokkenheid van de gemeenschap. Omwille van de eigenheid van het vrijwilligerswerk in het algemeen neemt dit thema een belangrijke positie in binnen de werking van het Vlaams Welzijnsverbond.

Commissie vrijwilligerswerk

De commissie vrijwilligerswerk kwam in 2014 drie keer samen. De commissie werkt standpunten uit over relevante beleidsthema's rond vrijwilligerswerk en volgt maatschappelijke ontwikkelingen op. Het resultaat van de besprekingen wordt voorgelegd aan de Raad van Bestuur en vormt de basis voor overleg met het kabinet en/of administratie.

In 2014 werkte de commissie de spanning 'vrijwilligerswerk en vermaatschappelijking van zorg' uit. Dit resulteerde in een standpuntennota die de Raad van Bestuur goedkeurde en die naar de voorzieningen verspreid werd. Verder werd in samenwerking met het VSKO een bevraging gedaan rond sociale stages. In 2014 legden we het 'verplicht vrijwilligerswerk' vast als thema voor 2015 en werd beslist een evaluatie te maken van de eigen werking en de aanpak van het lidmaatschap van de commissie vrijwilligerswerk. Dit wordt verder uitgewerkt in 2015.

Contactgroepen

Binnen het Vlaams Welzijnsverbond bestaan er twee regionaal georganiseerde contactgroepen: een voor de regio Oost- en West-Vlaanderen en een voor de regio Vlaams-Brabant, Limburg en Antwerpen. Om de drie maanden wisselen de contactgroepen informatie uit. Thema's die op de contactgroepen werden behandeld, waren: visie op vrijwilligerswerk, sociale media, stappenplan voor een goed draaiende vrijwilligerswerking en toelichting bij de wetgeving.

Vertegenwoordiging en netwerking

Het Vlaams Welzijnsverbond is lid van de **Hoge Raad voor Vrijwilligers** (HRV), een federale adviesraad bij de FOD Sociale Zekerheid met als opdracht burgers en overheid met mekaar in contact te brengen in functie van het vrijwilligerswerk. De HRV is een forum voor raadpleging en adviseert de overheid over alle aspecten van het vrijwilligerswerk en de rechten van de vrijwilliger. De HRV garandeert voortdurende aandacht voor de specifieke problemen van vrijwilligers op diverse gebieden: aansprakelijkheidsrecht, sociale zekerheid, fiscaliteit, arbeidsrecht... Liliane Krokaert neemt dit mandaat op; zij is tevens lid van het bureau van de HRV.

De HRV besteedde in 2014 heel wat aandacht aan het meten van het vrijwilligerswerk in België. In het derde trimester van 2014 organiseerde de FOD Economie hiertoe een enquête, gebaseerd op de gegevens van het handboek van de Internationale Arbeidsorganisatie, in samenwerking met de HRV en in opdracht van de Koning Boudewijnstichting.

Naar aanleiding van de verkiezingen stelde de HRV een memorandum op waarin de rol en plaats van het vrijwilligerswerk sterk benadrukt wordt, in een maatschappij met snelle economische en sociale wijzigingen tussen generaties. De HRV wil niet alleen de rijkdom, maar vooral de specificiteit

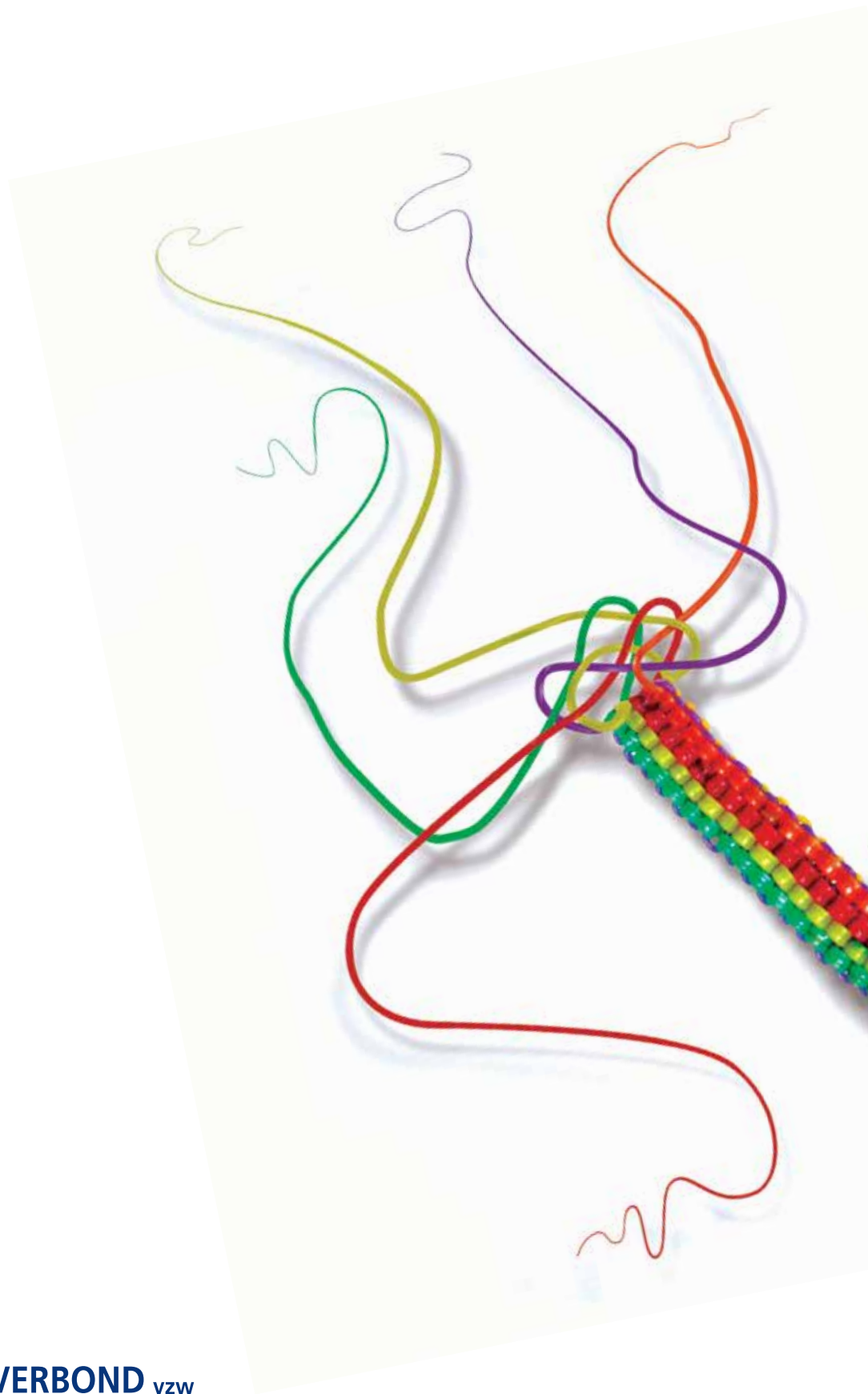
van vrijwilligerswerk onder de aandacht van de nieuwe regering brengen, zeker nu dit concept heel wat sectoren lijkt aan te spreken om de aangekondigde bezuinigingen en de tekorten weg te werken. De HVR waarschuwt voor oneigenlijk gebruik en misbruik van het vrijwilligerswerk.

De HRV behandelde eveneens de uitbreiding van de toelating voor vreemdelingen om vrijwilligerswerk te doen (wet van 22 mei 2014) en formuleerde adviezen betreffende de discriminatie van vrijwilligers op basis van leeftijd en betreffende de verhoging van het plafond voor vrijwilligersvergoedingen in de sportsector.

Liliane Krokaert, de voorzitter van onze commissie vrijwilligerswerk, vertegenwoordigt het Vlaams Welzijnsverbond in het **Vlaams Steunpunt vrijwilligerswerk**, waarvan ze tevens ondervoorzitter is.

Het thema van de Vlaamse week van de vrijwilliger was 'Samen vrijwilligen'. Op de studievoormiddag die daarover georganiseerd werd, was Liliane Krokaert een van de inleiders. Verder lag in 2014 de focus op de politieke contacten naar aanleiding van de verkiezingen: er werd een memorandum opgesteld en na de verkiezingen waren er contacten met de verschillende partijen over een gecoördineerd vrijwilligersbeleid. Het Vlaams Steunpunt stelde een nota op over de definiëring van het vrijwilligerswerk: "De eigenheid van het vrijwilligerswerk: enkele puntjes op de i" en ter gelegenheid van de internationale dag van de vrijwilliger (5 december 2014) werd de publicatie "Vrijwilligers(werk) onder druk" uitgegeven.

INFO: [Fanny De Langhe](#), tel. 02 507 01 39.

Vlaams Welzijnsverbond vzw
Guimardstraat 1, 1040 Brussel
T. 02 511 44 70 – F. 02 513 85 14
post@vlaamswelzijnsverbond.be
www.vlaamswelzijnsverbond.be